

REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
 GRAD PULA-POLA
GRADONAČELNIK

REPUBBLICA DI CROAZIA
REGIONE ISTRIANA
 CITTÀ DI PULA-POLA
IL SINDACO

KLASA:024-01/24-01/219
URBROJ:2163-7-01-01-0019-24-4
Pula, 16. svibanj 2024.

GRADSKO VIJEĆE **GRADA PULA - POLA**

PREDMET: Zaključak o utvrđivanju prijedloga Odluke o donošenju Lokalnog programa za mlade Grada Pula – Pola 2024.-2027.
- dostavlja se

U predmetu razmatranja i utvrđivanja prijedloga Odluke o donošenju Lokalnog programa za mlade Grada Pula – Pola 2024.-2027., temeljem članka 61. Statuta Grada Pula - Pola (Službene novine – Bollettino ufficiale Pula - Pola br. 7/09, 16/09, 12/11, 1/13, 2/18, 2/20, 4/21, 5/21), Gradonačelnik Grada Pula - Pola dana 16. svibnja 2024. godine, donio je

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se prijedlog Odluke o donošenju Lokalnog programa za mlade Grada Pula – Pola 2024.-2027.

2. Akt iz točke 1. sastavni je dio ovog Zaključka.

3. Ovaj Zaključak proslijedit će se Gradskom vijeću Grada Pula - Pola, na nadležno postupanje.

Ovlašćuju se dr.sc. Filip Zoričić, gradonačelnik Grada Pula - Pola, dr.sc. Ivona Močenić, zamjenica gradonačelnika Grada Pula - Pola, Bruno Cergnul, zamjenik gradonačelnika Grada Pula - Pola, Ivana Sokolov, p.o. Gradonačelnika pročelnica Upravnog odjela za društvene djelatnosti, mlade i sport i Elvira Krizmanić Marjanović, pomoćnica pročelnice Upravnog odjela za društvene djelatnosti, mlade i sport, da sudjeluju u radu Gradskog vijeća po prijedlogu akta, te da se izjašnjavaju o amandmanima na isti.

4. Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

GRADONAČELNIK
dr.sc. Filip Zoričić, prof.

Skeniranjem ovog QR koda, sustav će vas preusmjeriti na stranice izvornika ovog dokumenta, kako biste mogli provjeriti njegovu autentičnost i vjerodostojnost.

Na temelju članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (“Narodne novine” broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20) i članka 39. Statuta Grada Pula - Pola (Službene novine – Bollettino ufficiale Pula - Pola broj 07/09, 16/09, 12/11, 1/13, 2/18, 2/20, 4/21 i 5/21), Gradsko vijeće Grada Pula - Pola na sjednici održanoj dana _____ godine donosi

**ODLUKU O DONOŠENJU
LOKALNOG PROGRAMA ZA MLADE GRADA PULA – POLA 2024.-2027.**

I.

Donosi se Lokalni program za mlade Grada Pula - Pola 2024.-2027.

II.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenim novinama – Bollettino ufficiale Pula - Pola.

KLASA:024-01/24-01/219

URBROJ:

Pula, _____

GRADSKO VIJEĆE GRADA PULA - POLA

**PREDSJEDNICA
Marija Marković-Nikolovski**

**Lokalni program za mlade
Grada Pula - Pola
2024. - 2027.**

SADRŽAJ

Uvodna riječ Gradonačelnika	3
Uvodna riječ	4
O projektu „Mladi u (lokalnom) programu Grada Pula - Pola“ i dinamici pripreme „Lokalnog programa za mlade Pula-Pola 2024.-2030.“	6
Mladi u Gradu Pula – Pola	9
Što su rekli mladi Grada Pula - Pola?	10
Lokalni program mladih Grada Pula-Pola 2024.-2027.	13
Obrazovanje, znanost i cjeloživotno učenje	19
Aktivno sudjelovanje mladih	21
Kultura	23
Rad s mladima	26
Mobilnost - mladi u europskom i globalnom okruženju	28
Zapošljavanje i razvoj poduzetništva mladih	30
Socijalna uključenost mladih	34
Zdravlje, rekreacija i sportske aktivnosti	37

Anexi:

Strateški dokumenti i zakonski okvir Lokalnog programa za mlade Pula-Pola 2024.-2027.

Svjetski program djelovanja za mlade

EU Strategija Mladih 2019.-2027.

Europska povelja za rad s mladima na lokalnoj razini

Nacionalni program za mlade 2020.-2024.

Akcijski plan za mlade Istarske županije

Nacrt strategije razvoja kulture Grada Pula - Pola za razdoblje 2023.-2030.

Rezultati online ankete

Uvodna riječ Gradonačelnika Grada Pula – Pola

Dragi mladi, cijenjeni suradnici i sugrađani,

s velikim zadovoljstvom i očekivanjem predstavljam vam "Lokalni program za mlade Grada Pule za razdoblje 2024.-2027.", temelj naših težnji za stvaranjem bolje budućnosti za mlade u našem prekrasnom gradu. Ovaj program, plod je suradnje i dijaloga između gradskih vlasti, mladih i brojnih organizacija, odražava našu zajedničku predanost stvaranju okruženja koje potiče razvoj, kreativnost i aktivno sudjelovanje mladih u svim aspektima društvenog života.

Ponosan sam na sveobuhvatan pristup koji smo usvojili u izradi ovog programa, usmjeravajući pažnju na ključne izazove i prilike s kojima se mladi danas suočavaju. Kroz strategijske ciljeve i mjere, usmjereni smo na poticanje obrazovanja, zapošljavanja, socijalne uključenosti, kao i na unaprjeđenje mentalnog i fizičkog zdravlja naše mladeži.

Ovaj dokument nije samo plan rada, već je i poziv na akciju svima nama da damo svoj doprinos u izgradnji gradskog okruženja koje je sigurno, poticajno i pravedno za sve mlade ljude. Zajedno, možemo osigurati da Pula ostane grad u kojem mladi ne samo da žele živjeti, već i u kojem mogu prosperirati i ostvariti svoje puni potencijal.

Hvala svima koji su doprinijeli razvoju ovog ključnog dokumenta. Radujem se što ćemo zajedno raditi na njegovoj realizaciji i ostvarivanju bolje budućnosti za mlade u Puli.

Srdačno,

Filip Zoričić Gradonačelnik Pule

Uvodna riječ

Ovaj program namijenjen je mladima Grada Pula - Pola, što u okvirima ovog dokumenta obuhvaća sve osobe između trinaeste i tridesete godine života, neovisno o njihovom rodu, spolnoj ili religijskoj orijentaciji, intelektualnim ili fizičkim poteškoćama te neovisno o njihovoj sociokulturnoj pozadini ili drugim karakteristikama.

Osnovna ideja dokumenta „Lokalni program za mlade Grada Pula - Pola“ (u daljnjem tekstu LPM) za razdoblje 2024.-2027. jest unaprijediti kvalitetu života mladih s posebnim naglaskom na najvažnije aspekte života mladih. Kvaliteta života interdisciplinarni je višeznačni koncept za koji ne postoji univerzalna definicija u akademskim krugovima (i svakodnevnom životu), između ostalog, jer ovisi i o osobnim očekivanjima i težnjama svakog pojedinca. U ovom kontekstu podrazumijeva koncept koji obuhvaća kognitivne i društvene kapacitete pojedinaca, emocionalnu dobrobit i sposobnosti potrebnih za obavljanje svih društvenih uloga (Tartar i suradnici, 1988). Definiciju je moguće nadopuniti još jednim važnim aspektom, a to su mogućnosti za sudjelovanje u društvenom životu. Pružanje prilika za pristup i uključivanje u društveni život nije samo osobna odgovornost pojedinca, već je uvelike i odgovornost donositelja odluka. Izrada ovog Programa ukazala je na važnost *bottom up* pristupa. Otvorena i iskrena komunikacija između donositelja odluka i ciljane skupine ključne su u ovom procesu iz razloga što su sretni i ispunjeni mladi najbolji zalog za napredak društva.

Grad Pula - Pola nastoji stvoriti uvjete za poticajno okruženje koje zadovoljava sve kriterije mladih za izgradnju života u skladu s njihovim planovima i željama za sadašnjost, ali i za budućnost. Nastoji se mlade zadržati u Puli i stvoriti, zajedno s mladima, potrebne preduvjete da budu produktivni i aktivni članovi zajednice, da se razvijaju i žive kvalitetnim životom.

Pokretanje ovog projekta i izrada Lokalnog programa za mlade Grada Pula - Pola tek je početak dugotrajnog i neprestanog procesa unapređenja standarda života mladih Pule u koji bi, kako bi bio što djelotvorniji, trebali biti uključeni svi relevantni dionici: organizacije civilnog društva, institucije, stručnjaci, jedinica lokalne samouprave i, najbitnije, mladi. Ovaj Program, između ostalog, služi i kao alat pomoću kojeg mladi mogu na organiziran i institucionalno priznat način izraziti svoje potrebe i ideje za poboljšanje njihovog trenutnog položaja u ovom gradu. Tijekom procesa izrade LPM-a mladi su imali priliku aktivno sudjelovati i izravno doprinijeti identificiranju potreba i kreiranju rješenja kroz dijaloge sa predstavnicima donositelja odluka iz različitih sektora, upoznali su se s mogućim modelima i mehanizmima aktivnog sudjelovanja u procesima donošenja odluka i razvoju zajednice, jačali su svoje socijalno-emocionalne kompetencije, a kroz cijeli proces nastojalo im se ojačati osjećaj „vlasništva“ nad procesom izrade LPM-a. Osim toga, izrada politika za mlade na temelju istraživanja potreba mladih podrazumijeva veću iskoristivost potencijalnih usluga i aktivnosti.

Bitno je istaknuti kako se pojedina tematska cjelina predviđena ovim Programom ne može razmatrati neovisno, nego su one međusobno isprepletene i ovisne. Primjerice, govoreći o mobilnosti mladih u europskom i globalnom okruženju implicitno će se nametnuti i teme u obrazovanju, baš kao što će

se teme u obrazovanju nadovezati na percipiranu socijalnu uključenost mladih ili pak zapošljavanje i poduzetništvo. Problemi i predviđena rješenja, iskazani u LPM-u ne mogu se ukalupiti u samo jednu ili dvije kategorije. Imaginarij mladih Pule, imaginarij onih kojima je LPM namijenjen, nije uniforman, već heterogen. Oni čine skupinu s različitim iskustvima, stavovima, problemima i potrebama. Od onih koji tek kreću u srednju školu, do onih koji se nastoje osamostaliti i zasnovati vlastitu obitelj ili poduzeće. Unatoč tomu što se provode brojni projekti i što postoje socijalne politike čije su ciljane skupine mladi, određene skupine mladih nerijetko bivaju zanemarene, upravo zbog razlika unutar skupine.

Stoga se ovim LPM-om nastoji osnažiti mlade kao skupinu koja bi trebala i može aktivno sudjelovati u procesima donošenja odluka, iznoseći ideje, stavove i iskustva koja su možda nevidljiva donositeljima odluka. Nadalje, Programom se nastoji naglasiti važnost slušanja onih koji su inače utišani ili nečujni, odnosno reprezentirati one manje vidljive, u ovom slučaju, mlade. Ideja LPM-a jest smanjiti distancu u društvu koja se nerijetko svodi na sintagmu *mi* protiv *njih*, odnosno mladi nasuprot ostatka populacije ili donositelja odluka. Autori ovog teksta su mladi Pule, dok su svi drugi dionici podrška kako bi se promijenilo trenutno stanje apatije. Ideja je potaknuti i inspirirati mlade na sudjelovanje, stvarajući plodno okruženje i prilike za sudjelovanje u društvenim procesima, kao i ponuditi konkretna ideje akcijske provedbe mjera i rješenja.

Tara Ister Šverko (26), suradnica na izradi ovog Lokalnog programa za mlade
Zaklada Istra – Fondazione Istria

O projektu „Mladi u (lokalnom) programu Grada Pula - Pola“ i dinamici pripreme „Lokalnog programa za mlade Pula-Pola 2024.-2030.”

„**Mladi u (lokalnom) programu Grada Pula - Pola** ” projekt je koji se provodio od 1. siječnja 2023. do 29. veljače 2024., a u okviru čijih se aktivnosti izradio nacrt ovog LPM-a. Nositelj projekta je Grad Pula - Pola, a partneri u provedbi su: Volonterski centar Istra, Udruga ZUM, Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva i Škola za odgoj i obrazovanje Pula - Pola. Projekt je sufinanciran sredstvima Europske Unije (Erasmus+ Program - ključna aktivnost 154 - *Aktivnosti sudjelovanja mladih*) u iznosu od **31.300 eura**.

Glavni cilj projekta jest doprinijeti većem uključivanju mladih u procese donošenja odluka i u razvoj lokalne zajednice kroz aktivnosti osnaživanja kompetencija mladih i jačanja kapaciteta ključnih dionika u procesu izrade LPM-a Grada Pule za razdoblje od 2024. do 2027.

Specifični ciljevi projekta su:

- informirati mlade o ciljevima, važnosti i mehanizmima aktivnog sudjelovanja u procesima donošenja odluka i razvoju zajednice,
- osnažiti kompetencije mladih za aktivno sudjelovanje u procesima donošenja odluka i aktivnostima razvoja zajednice na lokalnoj razini,
- osnažiti kapacitete donositelja odluka za kvalitetno i održivo uključivanje mladih u procese donošenja odluka i aktivnosti razvoja zajednice i izraditi Lokalni program za mlade Grada Pula - Pola za razdoblje od 2024. do 2027.

Iako je bio fokusiran i na donositelje odluka i druge ključne dionike za mlade i osobe koje rade s mladima, najvažnija **ciljana skupina** ovog projekta bile su mlade osobe u dobi od 13 do 30 godina s područja Grada Pula - Pola i okolnih općina.

U projektnim aktivnostima sveukupno je sudjelovalo preko 800 sudionika.

Sudjelovanje u procesu izrade LPM-a jedan je od oblika aktivnog sudjelovanja mladih u društvu i procesu stvaranja politika za mlade, odnosno u procesu donošenja odluka.

Politika za mlade predstavlja skup načela, vrijednosti, stavova, ciljeva i aktivnosti u svrhu poboljšanja kvalitete života mladih, koja se najčešće materijalizira u obliku strateških dokumenata: lokalnog/općinskog/regionalnog/nacionalnog programa za mlade.

U projektnim aktivnostima sudjelovali su i mladi koji do sada nisu imali iskustva sudjelovanja u sličnim aktivnostima, s ciljem njihova informiranja i osnaživanja za participativno uključivanje u procese donošenja odluka i aktivno sudjelovanje u razvoju zajednice.

Samim procesom izrade LPM-a omogućilo se povezivanje različitih dionika u lokalnoj zajednici (predstavnik lokalne samouprave, organizacija civilnog društva, ustanova te poslovnih subjekata) i stvaranje prostora za izravnu međusobnu komunikaciju i njihovo aktivno sudjelovanje u procesu analize potreba, osmišljavanja ciljeva, mjera i predlaganja konkretnih aktivnosti Programa. Aktivno sudjelovanje mladih u izradi LPM-a, uključujući i mlade u riziku od socijalne isključenosti doprinijelo je njihovom uključivanju u procese donošenja odluka, su-kreiranju sadržaja, te definiranju aktivnosti i usluga usmjerenih mladima koji su objedinjeni u ovom Programu.

Projektom su se provele brojne aktivnosti koje su izravno uključivale mlade:

1. Participativno akcijsko istraživanje potreba mladih,
2. Izrada preporuka za donositelje odluka od strane mladih: priprema za dijalog,
3. Edukacija donositelja odluka: priprema za dijalog,
4. Osnaživanje mladih za sudjelovanje i procjena potreba,
5. Tematski dijalog mladih i donositelja odluka,
6. Radionica participativnog osmišljavanja sadržaja “*kampanje*“ za društvene mreže,
7. Završni dijalog mladih i donositelja odluka,
8. Radionica participativnog osmišljavanja brošure za mlade i
9. Završna konferencija projekta „Mladi u (lokalnom) programu Grada Pula - Pola“ .

U sklopu aktivnosti 5. *Tematski dijalog mladih i donositelja odluka*, provedeno je 8 tematskih dijaloga u obliku fokus grupa koji ujedno predstavljaju i 8 područja LPM-a, u kojima su aktivno sudjelovali mladi, donositelji odluka i predstavnici organizacija civilnog društva/ustanova.

1. Aktivno sudjelovanje mladih i održivi razvoj zajednice,
2. Obrazovanje, znanost i cjeloživotno učenje,
3. Kultura,
4. Rad s mladima,
5. Zapošljavanje i razvoj poduzetništva,
6. Mladi u europskom i globalnom okruženju- mobilnost,
7. Socijalna uključenost/isključenost mladih,
8. Zdravlje, rekreacija i sportske aktivnosti mladih.

Aktivnost tematskih dijaloga bile su osmišljene na način da su mladi zajedno s ostalim sudionicima, participativnim metodama rada uz moderiranje, kreirali zajednička rješenja, u obliku ciljeva, mjera i aktivnosti, a temeljem mapiranih potreba kao i temeljem prepoznatih resursa i potencijala unutar zajednice osmislili ciljeve, mjere i predložili aktivnosti za svako tematsko područje.

8 tematskih cjelina definiranih u LPM Grada Pula - Pola proizašlo je iz europskih i nacionalnih strateških dokumenata, dok su dodatne smjernice za proces izrade LPM-a preuzete i iz dokumenta *Odluka o standardima kvalitete lokalnih politika usmjerenih mladima i dodjeli certifikata Grad za mlade*.

Mladi u Gradu Pula - Pola

U Hrvatskoj se mladim osobama smatraju osobe u dobi od 15 do 30 godina. Međutim, za potrebe izrade ovog LPM-a uzelo se u obzir mlade od 13 do 30 godina, sukladno terminologiji Europske unije. Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova, na dan 30. studenog 2023. na području Grada Pula - Pola živi **9698 mladih osoba (17% ukupnog stanovništva)**, od toga 4963 muških i 4735 ženskih osoba (Tablica 1). Prema tim podacima, u Puli živi oko 3000 srednjoškolca, te oko 5000 mladih između 22 i 30 godina.

Tablica 1. Broj mladih na području grada Pula - Pola

Starost (godina)	M	Ž	ukupno
13	263	272	535
14	311	268	579
15	304	250	554
16	302	269	571
17	294	263	557
18	291	246	537
19	280	229	509
20	230	231	461
21	249	214	463
22	254	266	520
23	250	235	485
24	275	271	546
25	236	283	519
26	229	276	505
27	318	307	625
28	321	292	613
29	269	289	558
30	287	274	561
ukupno	4963	4735	9698

Što su rekli mladi Grada Pula - Pola?

U sklopu projektne aktivnosti *1. Participativno akcijsko istraživanje*, koje se odvija na samom početku projekta, provedena je anketa u on-line obliku (online upitnik) kojom se obuhvatilo 593 mladih osoba od 13 do 30 godina s područja grada Pula - Pola, a čiji su rezultati doprinijeli mapiranju ključnih potreba većeg broja mladih u različitim područjima LPM-a. Rezultati online ankete prikazani su u prilogu ovog dokumenta.

Mladi su aktivno sudjelovali u procesu izrade okvira za istraživanje, provedbi ankete i analizi rezultata te su, različitim neformalnim i participativnim metodama rada, osnaženi za razvoj kritičkog stava prilikom osmišljavanja i analize sadržaja i informacija. Glavne teme istraživanja bile su sljedeće:

- Problemi s kojima se mladi sreću u okruženju
- Problemi s kojima se mladi sreću u osobnom životu
- Rad s mladima
- Aktivno sudjelovanje i održivi razvoj zajednice
- Mobilnost (lokalna i globalna) umjesto Mladi u europskom i globalnom okruženju
- Socijalna uključenost mladih
- Kultura
- Zdravlje, rekreacija i sportske aktivnosti mladih
- Zapošljavanje i razvoj poduzetništva i stanovanje
- Faktori koji utječu na korištenje usluga /sadržaja

Mladi su adresirali različite probleme s kojima se susreću u svojoj lokalnoj zajednici. Jedan od najvećih problema je nedostatak informacija i nekvalitetna komunikacija između svih dionika relevantnih za unaprjeđenje života mladih osoba. No, kroz tematske dijaloge na kojima su sudjelovali različiti dionici i predstavnici različitih institucija, ustanova i gradske uprave, dobila se informacija kako postoji puno raznih i različitih sadržaja za mlade u svim područjima. Stoga, nameće se pitanje kako to da mladi iskazuju toliko veliko nezadovoljstvo nedostatkom sadržaja? Može se zaključiti kako ili nisu dovoljno dobro informirani o svim postojećim sadržajima ili im postojeći sadržaj nije zanimljiv / potreban. U skladu s time, mladi ističu važnost da upravo oni stvaraju i osmišljavaju sadržaje za mlade, odnosno sudjeluju u tome. Što se tiče problema s informiranosti, uzroci mogu biti različiti: poput preopširnih informacija na krivim mjestima, zasićenosti informativnih kanala, raštrkanost informacija, korištenje krivih alata i kanala za informiranje ili su vizualno i sadržajno neadekvatno prikazane. No, vezano za informiranje, zanimljiv je podatak da je uz društvene mreže kao najadekvatniji način za informiranje mladih, iskazana i važnost da ih informiraju nastavnici i stručno osoblje u obrazovnim ustanovama, ali i da se provodi organizirano informiranje uživo koje provode drugi mladi.

Nadalje, mladi navode problem nedostatka prostora za održavanje različitih aktivnosti namijenjenih mladima te manjak kvalitetnih zabavnih, edukativnih, kulturnih i drugih sadržaja. Nedostaje im centar za mlade, prostori za izlaske, klubovi, ali i otvoreni javni prostori gdje nikome neće smetati i gdje se mogu na siguran i neometan način družiti i sastajati.

Uz to, nedostaju im razni kvalitetni zabavni, edukativni, kulturni, sportski i ini sadržaji koji su njima zanimljivi i prilagođeni. U nedostatku svega toga, mladi si sami stvaraju prilike za zabavu, što kod nekih od njih negativno utječe na njihov životni stil. Stoga mladi ističu i probleme ovisnosti o duhanu, alkoholu, drogama, kockanju i prekomjernom korištenju interneta/igara. Uz to, smatraju da su njihovi vršnjaci preokupirani konzumerizmom u ispunjavanju društvenih praznina u životima, a alternativa dosadi kod mladih najčešće se svodi na autodestruktivna ponašanja, što se može iščitati i iz podataka ankete.

Sve to utječe na njihov osjećaj socijalne isključenosti koji ponekad potječe i iz obiteljskog doma, jer mladi imaju narušene obiteljske odnose. Osim u obiteljskom domu, mladi se osjećaju neshvaćenima i u vlastitim društvenim krugovima, poglavito oni koji spadaju u marginalizirane i ranjive skupine. O nasilju se šuti zbog straha i srama, na što su mladi ukazali kao problem s kojim se susreću. Vršnjačko nasilje, uključujući ono na internetu, aktualan je problem u životima mladih Grada Pula – Pola.

Uz nedostatak društvenih sadržaja (kultura, sport, zabava i sl.), mladi su naveli kako nedostaje i sadržaja na temu aktivnog sudjelovanja u procesima donošenja odluka. Slabija uključenost mladih može se pripisati njihovoj neinformiranosti ili nerazumijevanju uključivanja u donošenje odluka, zbog toga što informacije nisu prilagođene njihovom jeziku. Osim toga, i dalje je prisutno među populacijom mladih nepovjerenje u institucije kao i da se glas mladih ne čuje. Osobe koje rade s mladima i koje uključuju mlade u donošenje odluka nisu dovoljno educirani za rad s mladima i uključivanje mladih u donošenje odluka, posebno u smislu novih metoda i načina rada s mladima. Razgovarajući s mladima kroz tematske dijaloge, dobivene su i poruke kako mladi smatraju da nemaju dovoljno prilika za sudjelovanjem kao punopravni članovi društva u kreiranju politika za mlade.

Nadalje, završetkom formalnog dijela obrazovanja i ulaskom na tržište rada, starija populacija mladih često je primorana nastaviti živjeti s roditeljima, time odgađaju i stvaranje vlastite obitelji i kapitala. U nedostatku drugih prilika, često obavljaju prekarne poslove u turističkom sektoru, na koji se, smatraju mladi, stavlja previše naglaska. Proces osamostaljenja dodatno otežavaju visoke cijene najamnina i stanova, kao i nemogućnost pronalaska dugoročnog najma zbog turističke sezonalnosti života u Puli. Oni poduzetnički nadahnuti ističu kompliciran birokratski proces otvaranja vlastitih poduzeća kao dodatnu otežavajuću okolnost.

Govoreći o mladima s invaliditetom, osjećaj isključenosti je produbljen i u drugim dimenzijama. Mnoge društvene i rekreacijske aktivnosti mladih s intelektualnim teškoćama ograničene su na interakciju s članovima njihovih obitelji i/ili pružateljima obrazovnih/socijalnih usluga. Kad bi

postojao veći broj aktivnosti i prilika za uvježbavanje svojih poslovnih, svakodnevnih i socijalizacijskih vještina u široj zajednici, mladi s teškoćama bi ih svakako koristili. U Gradu Pula – Pola ne postoji dovoljno prilagođenih aktivnosti u kojima bi ove osobe mogle aktivno i svrhovito sudjelovati, što se negativno odražava na njihovu socijalizaciju. Mladim osobama s intelektualnim teškoćama teško je razvijati prijateljstva s osobama bez invaliditeta s obzirom na to da su često segregirane i ograničene ulogama koje ih prvenstveno povezuju samo s drugim odraslim osobama s intelektualnim teškoćama. Nadalje, mladi s intelektualnim poteškoćama istaknuli su njihov posebno nepovoljan položaj u odnosu na populaciju kad je obrazovanje u pitanju. Budući da većina cjeloživotnih obrazovnih programa i materijala nisu pristupačni, odraslim mladim osobama s intelektualnim teškoćama sustavno se negira prilika da nastave stjecati nova znanja i razvijati svoje vještine. Osim toga, isključivanje osoba s intelektualnim teškoćama iz programa cjeloživotnog učenja i obrazovanja značajno smanjuje njihove šanse da se natječu na tržištu rada. Mladi s invaliditetom ističu važnost edukacija, radionica i tečajeva neformalnog tipa u kojim će stjecati kompetencije potrebne za samostalnost poput edukacija o vještinama važnim za traženje posla i zapošljavanje, vještinama upravljanja novcem/financijske pismenosti ili kulinarskim radionicama.

U području neformalnog obrazovanja, mladi s intelektualnim poteškoćama istaknuli su kako se nalaze u izrazito nepovoljnom položaju u odnosu na svoje vršnjake, s obzirom na to da većina cjeloživotnih obrazovnih programa i aktivnosti neformalnog učenja nisu njima prilagođene te se na taj način, gotovo u cijelosti i sustavno, negira toj populaciji prilika da nastave razvijati svoje vještine i kompetencije i sudjelovati u životu zajednice kroz aktivnosti neformalnog obrazovanja. Nadalje, na taj se način ujedno i značajno smanjuju njihove prilike da se ravnopravno natječu na tržištu rada. Mladi s invaliditetom ističu važnost edukacija, radionica i tečajeva neformalnog tipa u kojim će stjecati kompetencije potrebne za samostalan život, poput aktivnosti kroz koje se stječu znanja i vještine koje su važne kod zapošljavanja, financijske pismenosti, kulinarskih radionica i sl.

Učenicima srednjih škola ističu kako nastavnici i stručni suradnici nisu dovoljno educirani o temama koje se tiču mladih te posebno ističu potrebu za razgovorom o mentalnom zdravlju te napominju kako se tom problemu treba pristupiti sveobuhvatno i uključiti više dionika.

Sve ovo navedeno samo su neki od problema, odnosno potreba koje su mladi rekli putem online ankete i tematskih dijaloga. Više detalja oko rezultata online upitnika može se pronaći u aneksu ovog LPM-a.

Temeljem svega navedenog, participativno s mladima, oblikovali su se ciljevi, mjere i aktivnosti koji mogu doprinijeti poboljšanjima u pojedinom tematskom području.

Lokalni program mladih Grada Pula - Pola

“Domino efekt” koji se ovim Lokalnim program za mlade Grada Pula - Pola želi pokrenuti, dio je procesa čija je ideja transformacija Pule u Grad Mladih, s intencijom da se potaknu i inspiriraju brojni dionici na području grada Pula - Pola na sudjelovanje u toj pozitivnoj promjeni.

Cilj ovog LPM-a je povećanje kvalitete života mladih u Gradu Pula - Pola stvaranjem prilika za aktivno uključivanje mladih u procese donošenja odluka, su-kreiranje sadržaja, aktivnosti i usluga usmjerenih mladima.

Sukladno tomu, u nastavku se daje pregled potreba i prijedloga rješenja, odnosno, aktivnosti kojima će se raditi na poboljšanju života mladih u gradu Pula-Pola. Važno je napomenuti da i problemi i rješenja se međusobno isprepliću i nadovezuju.

Ovaj strateški dokument podijeljen je u 8 tematskih područja:

1. *Obrazovanje, znanost i cjeloživotno učenje*
2. *Aktivno sudjelovanje mladih*
3. *Kultura*
4. *Rad s mladima*
5. *Mobilnost - mladi u europskom i globalnom okruženju*
6. *Zapošljavanje i razvoj poduzetništva*
7. *Socijalna uključenost mladih*
8. *Zdravlje, rekreacija i sport*

HORIZONTALNA NAČELA PROVEDBE

Prilikom provedbe aktivnosti iz ovog LPM-a potrebno je voditi računa o sljedećim horizontalnim načelima:

Održivi razvoj

Održivi razvoj je razvoj kojim se zadovoljavaju potrebe današnjih naraštaja, a da se pritom ne ugrožava mogućnost budućih naraštaja u zadovoljavanju njihovih potreba. Većina aktivnosti koje će se provoditi temeljem ovog LPM-a nemaju direktan utjecaj na okoliš poput infrastrukturnih projekata, ali u obzir se mogu uzeti druge mogućnosti promoviranja održivog razvoja kao što je briga za kvalitetu života ljudi, nabava lokalnih proizvoda i usluga kroz suradnju s ekološkim proizvođačima, promicanje solidarnosti, socijalne kohezije i pravednosti. Neki od primjera dodatnih aktivnosti za postizanje održivog razvoja:

- koristiti reciklirani papir i foldere za odlaganje dokumentacije od recikliranih materijala ili prirodnih materijala;
- promotivne i informativne materijale izrađivati na recikliranom papiru, materijale dijeliti u platnenim (ili kartonskim) torbama koje će se kasnije moći koristiti, koristiti olovke od drveta i kartona, drvene USB-ove, tijekom događanja koristiti kartonske čaše, tanjure, drveni pribor za jelo umjesto plastičnog, po mogućnosti izbjegavati sve jednokratne proizvode;
- pri nabavci opreme nabaviti opremu koja je energetska učinkovita, a staru opremu odlagati u za to predviđene spremnike. Kada god je to moguće koristiti lokalne materijale i lokalne dobavljače kako bi se smanjio štetni utjecaj transporta na okoliš i ujedno podržalo lokalno gospodarstvo.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

U provedbi aktivnosti potrebno je poduzeti sve mjere kako bi se osiguralo promicanje jednakih mogućnosti i suzbijanje diskriminacije na osnovi spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije te je potrebno uzeti u obzir specifične potrebe različitih ciljanih skupina u riziku od diskriminacije, osobito zahtjeve s ciljem osiguranja pristupa i mogućnosti sudjelovanja osobama s invaliditetom. Tijekom provedbe aktivnosti iz ovog LPM-a ne smije se nikome dati prednost, odnosno diskriminirati na temelju posebnih karakteristika i s njima povezanim socijalnim identitetima već se trebaju poduzeti sve nediskriminacijske mjere kako bi se uvažile različite potrebe, status i mogućnosti potencijalnih sudionika i time smanjile prepreke i ograničenja sudjelovanja.

Provoditelji aktivnosti trebaju voditi brigu o skupinama u nepovoljnom društvenom položaju tako da prvo prouče lokalni kontekst i upoznaju se s rizicima od socijalne isključenosti koji mogu biti povezani s dobi, spolom, invaliditetom, manjinskom pripadnosti, nezaposlenošću, siromaštvom te da smisle način na koji nikoga neće isključiti samo na temelju tih karakteristika.

Primjeri dodatnih aktivnosti za postizanje jednakih mogućnosti i nediskriminacije:

- u planiranje i provedbu aktivnosti uključiti predstavnike organizacija koje rade s osobama u nepovoljnom položaju i ranjivim skupinama te same predstavnike potencijalne ciljane skupine i ranjive skupine da bi se aktivnosti što više prilagodile njihovim mogućnostima i interesima;
- jasno definirati kriterije kojima se omogućuje sudjelovanje ciljane skupine te definirati postupak odabira sudionika;
- na temelju analiza podzastupljenosti određenih društvenih skupina u nekom području poduzeti motivacijske aktivnosti kao i senzibiliziranje javnosti i članova obitelji;
- voditi računa o pravu na različitost vezanu uz spol, invaliditet, socioekonomski status, dob, razinu obrazovanja, religiju, kulturu, jezik, pripadnost nacionalnim manjinama kod formiranja tima i pri izboru sudionika;
- prilagoditi edukativni materijal (jednostavni i lako razumljiv sadržaj, za slijepe osobe moguće je osigurati zvučni zapis materijala, za slabovidne osigurati veća slova, za nacionalne manjine osigurati prijevod tekstova i sl.), prilagoditi metode rada (npr. za dugotrajno nezaposlene osobe planirati radionice u trajanju od maksimalno 4 sata dnevno, za osobe s invaliditetom planirati češće stanke tijekom radionica i sl.), pripremiti predavača za učinkovitu komunikaciju s osobama koje imaju specifične potrebe i dr.

Ravnopravnost spolova i rodna ravnopravnost

Spol je osnovni kriterij podjele ciljanih skupina, a ravnopravnost spolova predstavlja jednu od temeljnih vrijednosti demokratskih društava pa tako i ustavnog poretka Republike Hrvatske i europske pravne stečevine. Integracija rodne perspektive obavezna je za sve operativne programe, osobito one koji su usmjereni ka socijalnim, ekonomskim, kulturnim i obrazovnim potrebama građana i građanki, a osjetljivost na različitost potreba žena i muškaraca obavezna je u svim fazama programskog ciklusa.

Provedba aktivnosti temeljem ovog LPM-a treba imati rodno osviješteni pristup, odnosno kod planiranja provedbe potrebno je voditi računa o promicanju načela ravnopravnosti spolova i integraciji rodne perspektive kroz sve faze pripreme i provedbe, uključujući praćenje, izvještavanje i vrednovanje.

Primjeri dodatnih aktivnosti za postizanje ravnopravnosti između muškaraca i žena:

- u provedbu aktivnosti uključiti ravnomjerno oba spola kao i u provedbene timove;
- koristiti rodno osjetljiv jezik u radnim materijalima;

- tijekom provedbe LPM-a izvršiti detaljnu analizu potreba i problema u odnosu na (ne)ravnopravnost između muškaraca i žena;
- pri zapošljavanju voditi računa o Zakonu o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19), Zakonu o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) i Zakonu o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12);
- organizirati aktivnosti koje pomažu usklađivanju radne i obiteljske uloge – osiguranje usluga čuvanja djece, organiziranje aktivnosti u vrijeme kada osobe koje imaju djecu mogu sudjelovati, organizirati usluge *ad hoc* asistencije, fleksibilizacija radnog vremena, rad od kuće, edukacija na radnom mjestu, itd.).

ZAJEDNIČKI PREDUVJETI

Prilikom sintetiziranja svih potreba i prijedloga, uvidjelo se da se određeni problemi javljaju u svim tematskim područjima ovog LPM-a te su isti definirani kao zajednički preduvjeti kako bi se postigli zacrtani ciljevi i kako bi se kvalitetno mogle provesti sve predviđene aktivnosti ovog LPM-a.

Oni obuhvaćaju rješavanje nekoliko temeljnih potreba mladih: unaprijediti prometnu povezanost, uključiti mlade u riziku od socijalne isključenosti, umrežiti dionike i aktivno uključivati mlade u sve procese. Stoga, ciljano se definiraju preduvjeti kroz konkretne aktivnosti na kojima treba raditi kako bi se provedba ovog LPM-a što kvalitetnije i učinkovitije provela.

U nastavku se daje pregled mjera i aktivnosti koje je potrebno provesti kako bi se osigurali zajednički preduvjeti za kvalitetnu provedbu LPM-a:

CILJ	AKTIVNOSTI	Nositelj	Indikator	Vrijeme provedbe
Povećati vidljivost informacija o svim aktivnostima, sadržajima, događajima i mogućnostima koje se tiču mladih Grada Pula – Pola uključivanjem mladih u kreiranje, oglašavanje i provedbu	<ul style="list-style-type: none"> Izraditi web stranicu za mlade Grada Pula - Pola koja će sadržavati sve aktivnosti, programe, projekte, događaje po tematskim područjima, koja će biti redovno održavana i ažurirana, povezana sa svim društvenim mrežama i kanalima komunikacije, te integriranim QR kodovima za brzi pristup informacijama. 	Grad Pula – Pola / UO nadležan za mlade / Centar za mlade	Izraditi web stranicu za mlade Grada Pula - Pola koja će biti redovno ažurirana novostima i informacijama	2024.
	<ul style="list-style-type: none"> Omogućiti kontinuirano funkcioniranje web stranice za mlade 	Grad Pula – Pola / UO nadležan za mlade / Centar za mlade		
	<ul style="list-style-type: none"> Redovno održavati komunikaciju prema mladima i sa mladima putem digitalnih kanala i društvenih mreža 	Savjet mladih Centar za mlade	Broj objava	Kontinuirano
	<ul style="list-style-type: none"> Pokrenuti <i>podcast</i> o relevantnim temama za mlade kojeg će voditi mladi 	Centar za mlade	Broj objavljenih podcasta	kontinuirano
	<ul style="list-style-type: none"> Postavljati <i>youth friendly</i> plakate na javnim površinama/mjestima gdje se okupljaju mladi 	Centar za mlade	Broj postavljenih plakata	kontinuirano
Povećati sudjelovanje mladih na raznim aktivnostima omogućavanjem bolje mobilnosti kroz	<ul style="list-style-type: none"> Povećati broj i učestalost autobusnih gradskih i prigradskih linija, autobusnih stajališta te povećati učestalost autobusa 	Pulapromet	Broj autobusnih linija i stajališta	kontinuirano
	<ul style="list-style-type: none"> Izgrađivati novu i unaprijediti postojeću biciklističku infrastrukturu unutar grada i prigradskih naselja 	Grad Pula – Pola / UO UIR	Broj biciklističkih staza, broj km	kontinuirano

poboljšanje prometne povezanosti			izgrađenih biciklističkih staza	
	<ul style="list-style-type: none"> • Provoditi kampanje s ciljem poticanja kretanja biciklom 	Grad Pula – Pola / UO odjel nadležan za zelene politike ili promet	Broj provedenih kampanja	kontinuirano
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvesti električne bicikle kao alternativnu mobilnost te osigurati da budu financijski pristupačni mladima 	Grad Pula – Pola / UO UIR	broj e-bicikala u prometu (javni e-bicikli)	kontinuirano
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvesti <i>shuttle</i> busove na ključnim točkama izvan grada kako bi se smanjila gužva automobila u centru grada osobito u vrijeme turističke sezone 	Pulapromet	Broj <i>shuttle</i> busova Broj mladih koji ih koriste	2026.
Redovnom dvosmjernom komunikacijom s mladima ispitivati njihove potrebe te sukladno rezultatima kreirati sadržaje za mlade i načine rada s mladima	<ul style="list-style-type: none"> • Provoditi evaluacije programa za mlade koji se financiraju i provode na način da mladi budu uključeni u taj proces 	Svi provoditelji programa	Broj evaluiranih programa, broj evaluacija	kontinuirano
Monitoriranjem doprinijeti kvalitetnoj provedbi LPM-a	Izrada godišnjeg Akcijskog plana provedbe LPM-a	Grad Pula - Pola / UO nadležan za mlade	Izrađen Akcijski plan provedbe za svaku godinu	kontinuirano
	Provedba revizije provedbe aktivnosti iz LPM-a u prethodnoj godini i izrada Izvještaja o provedbi te preporuka za daljnju provedbu	Grad Pula - Pola / UO nadležan za mlade	Izrađena revizija provedbe LPM-a	kontinuirano

---

Tematsko područje 1: Obrazovanje, znanost i cjeloživotno učenje

---

Kvalitetan sustav obrazovanja koji mlade priprema za život, učeći ih temeljnim kompetencijama, za snalaženje u dinamičnom životnom okruženju, oslonac je koji im pruža polazište za osobni i profesionalni razvoj. Suvremen sustav obrazovanja priprema mlade za budući poslovni život, ali i učvršćuje vrijednosti, razvija vještine i znanja mladih te sustavno potiče kreativnost, izvrsnost i jednakost prilika za sve. Razvoj obrazovnog sustava izravno doprinosi jačanju konkurentnosti i otpornosti gospodarstva, razvoju ljudskih potencijala te poticanju cjeloživotnog učenja.

Objedinjeni pregled problema koje su mladi naveli kroz tematski dijalog i online anketu, a tiču se ovog tematskog područja su sljedeći:

- **nedostatak** financijskih sredstava za obrazovanje ili druge aktivnosti,
- **nedostupnost** informacija o mogućnostima za mlade po pitanju obrazovanja, programima neformalnog obrazovanja i učenja, cjeloživotnog obrazovanja te profesionalne orijentacije, **manjak** stručne podrške u okviru obrazovnih institucija,
- **nezadovoljstvo** učeničkim i studentskim stipendijama i izvannastavnim aktivnostima,
- **manjak** sadržaja vezanih za kreativno izražavanje mladih,
- **nedovoljna zastupljenost aktivnosti** koje potiču mlade na aktivno sudjelovanje u kreiranju školskog kurikulumu,
- **zatvorenost** škola,
- **nedovoljna educiranost roditelja, učitelja, nastavnika i stručnih djelatnika škole** o važnosti aktivnog sudjelovanja mladih u zajednici i načinima poticanja na uključivanje,
- **nedostatak prilika** za sudjelovanje mladih u donošenju odluka vezano za formalno obrazovanje u školama na njima pristupačan način,
- **slaba iskorištenost postojećih mogućnosti** (primjerice vijeće učenika, građanski odgoj i obrazovanje, mjesni odbori, savjet mladih i sl.),
- **izostanak dijaloga** s mladima,
- **manjak** ideja i inputa mladih,
- **nedostatak besplatnih edukativnih sadržaja** kojima se osigurava inkluzivnost i pristup svima,
- **nedostatak aktivnosti promicanja volonterstva** i programa vezanih uz volontiranje mladih,
- **nedostatak aktivnosti vezanih za razvoj filantropije** i dobročinstva mladih.
- **neprilagođenost** cjeloživotnih obrazovnih programa i aktivnosti **neformalnog učenja** mladima s intelektualnim poteškoćama

MJERA	AKTIVNOSTI	Nositelj aktivnosti	Indikator	Vrijeme provedbe
Cilj 1.1. Povećati vidljivost informacija o mogućnostima za mlade u okviru formalnog i neformalnog obrazovanja				
Mjera 1.1.1. Unapređenje procesa informiranja mladih o mogućnostima formalnog i neformalnog obrazovanja	<ul style="list-style-type: none"> Izraditi bazu programa formalnog i neformalnog obrazovanja na području Grada Pula - Pola 	Centar za mlade	Izrađena baza formalnog i neformalnog obrazovanja	2026.
	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati događaje usmjerene predavljanju i promociji formalnih i neformalnih programa obrazovanja 	Centar za mlade	Organiziran najmanje 1 događaj godišnje	2026. 2027.
CILJ 1.2. Osigurati uvjete za kvalitetno formalno i neformalno obrazovanje mladih				
Mjera 1.2.1. Poboljšanje formalnog obrazovanja mladih	<ul style="list-style-type: none"> Razvijati projekte i programe kroz suradnju škola, OCD-a, ustanova i poslodavaca u skladu s interesima mladih 	Obrazovne ustanove	Razvijeno 2 projekta	2025.
	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati aktivnosti usmjerene informiranju, educiranju i osnaživanju odgojno-obrazovnih djelatnika u području tema osobnog i profesionalnog razvoja 	Obrazovne ustanove	Organizirane najmanje 1 edukacija/predavanja godišnje za najmanje 20 djelatnika	2025. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati aktivnosti usmjerene informiranju, educiranju i osnaživanju odgojno-obrazovnih djelatnika u području među predmetnih tema 	Obrazovne ustanove	Organizirana najmanje 1 edukacija	2024.
Mjera 1.2.2. Unapređenje sustava profesionalne orijentacije i podrške mladima	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi aktivnosti vezano za profesionalnu orijentaciju i planiranje karijera mladih kroz inovativne i mladima zanimljive metode 	HZZ / CISOK	Uspostavljen CISOK Provedeno najmanje 30 savjetovanja godišnje	2024. 2025. 2026. 2027.
Mjera 1.2.3. Osiguravanje uvjeta za održavanje neformalnih edukacija za mlade	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati aktivnosti jačanja kapaciteta OCD-a i ustanova za razvoj programa/aktivnosti neformalnog obrazovanja mladih 	OCD-i POU	Provedeno 1 edukacija godišnje za najmanje 10 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi radionice za mlade za stjecanje različitih osobnih, poslovnih i društvenih vještina-posebno one s naglaskom na nove vještine i nova znanja, digitalne i STEM vještine, ali i socijalne vještine 	OCD-i	Provedeno najmanje 5 radionica godišnje za najmanje 25 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.

Tematsko područje 2: Aktivno sudjelovanje mladih

Održavanje i razvoj demokratskog sustava temelji se upravo na participativnoj političkoj kulturi koja podrazumijeva politički aktivne, zainteresirane, odgovorne, jednake i kompetentne građane. Pod pojmom aktivno sudjelovanje mladih podrazumijeva se da mladi preuzimaju, odnosno prakticiraju ulogu aktivnog građanina u različitim segmentima društvenog života i kroz različite institucionalne i izvaninstitucionalne projekte i aktivnosti. Na taj način, s jedne strane pridonose rješavanju različitih društvenih problema, podižu opću razinu kritičkog mišljenja i mijenjaju društvenu klimu, a s druge strane stječu iskustva i kompetencije za svoj osobni razvoj.

Mladi su izdvojili sljedeće **ključne probleme** za područje aktivnog sudjelovanja i održivog razvoja:

- **Nedostupnost informacija** o mogućnostima aktivnog sudjelovanja za mlade, neprilagođenost načina informiranja ciljanoj skupini,
- **Nedostatak informacija o mogućnostima uključivanja mladih u lokalnoj zajednici**, odnosno nedostatak informacija o mogućnostima za mlade u lokalnoj zajednici (tečajevi, volontiranje, aktivnosti udruga),
- **Nedostatak unutarnjih i vanjskih prostora za mlade**,
- **Nedostatak prilika za aktivno sudjelovanje mladih** u zajednici,
- **Nedovoljno poticanje mladih na aktivno sudjelovanje**,
- **Nedovoljna educiranost** roditelja, učitelja, nastavnika i stručnih djelatnika i svih koji rade s mladima o važnosti i dobrobitima aktivnog sudjelovanja mladih u zajednici i načinima na koje ih poticati da se uključe,
- **Premalo znanja o mogućnostima volontiranja**

MJERA	AKTIVNOSTI	Nositelj aktivnosti	Indikator	Vrijeme provedbe
Cilj 2.1. Poticati mlade na aktivno uključivanje u zajednici				
Mjera 2.1.1. Osnivanje Centra za mlade Pula-Pola	● Oblikovati model upravljanja Centrom za mlade, izraditi program rada i financijski plan.	Grad Pula - Pola / UO nadležan za mlade	Izrađen model upravljanja Centrom za mlade, program rada i financijski plan za 2026.	2024. 2025.
	● Kreirati sadržaj i provoditi različite aktivnosti unutar Centra za mlade Pula-Pola	Centar za mlade	Redovna realizacija Plana rada i Financijskog plana	2026. 2027.
	● Kreirati „otvoreni“ kalendar događanja za mlade	Grad Pula - Pola / UO nadležan za mlade	Izrađen i u funkciji kalendar događanja za mlade	2025.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirano promovirati Centar za mlade i aktivnosti koje se u njemu i oko njega zbivaju 	Centar za mlade	Provoditi godišnji PR i media plan Centra za mlade	2026. 2027.
Mjera 2.1.2. Osiguravanje vanjskih prostora za mlade i unaprjeđenje postojećih	<ul style="list-style-type: none"> • Osmisliti i pokrenuti „ulični“ rad s mladima 	OCD-i	Izrađen program „Ulični rad sa mladima“	2026.
Mjera 2.1.3. Stvaranje mehanizama za sudjelovanje mladih u donošenju odluka i kreiranju programa različitih institucija, ustanova i OCD-a	<ul style="list-style-type: none"> • Provoditi projekte usmjerene na osnaživanje članova Savjeta mladih, Zbora studenata i vijeća učenika o načinima aktivnog uključivanja 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za mlade	Provedeno najmanje 1 radionica godišnje za najmanje 8 sudionika	2024. 2025. 2026.
	<ul style="list-style-type: none"> • Financirati programe i projekte neformalnih inicijativa mladih 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za mlade	Financirano najmanje 8 neformalnih inicijativa mladih (2 godišnje)	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Provoditi događaje i radionice s ciljem unaprjeđenja građanskih kompetencija mladih 	Centar za mlade	Organizirano najmanje 1 događaj / radionica godišnje za najmanje 20 sudionika	2026. 2027.
Mjera 2.1.4. Poticanje volontiranja	<ul style="list-style-type: none"> • Pokrenuti program bodovanja kojim će se nagraditi volontiranje i dodjeljivati godišnju gradsku nagradu za volontiranje s kategorijom „Mladi volonter/ka“ 	OCD-i	Izrađen prijedlog programa za nagrađivanje volontera Dodijeljeno 1 godišnje nagrade	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Organizirati ciljane aktivnosti promocije volonterstva u suradnji s lokalnim dionicima 	OCD-i	Provedeno najmanje 3 aktivnosti (1 godišnje)	2024. 2025. 2026.
	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivno poticati i pružati logističku, edukacijsku i financijsku podršku samoinicijativnim volonterskim akcijama mladih 	OCD-i	Provedeno najmanje 9 volonterskih akcija (3 godišnje)	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Organizirati sajam udruga za mlade i udruga mladih početkom školske i akademske godine kako bi se povećala njihova vidljivost i upoznalo mlade s radom udruga i mogućnostima za volontiranje u udrugama 	Centar za mlade	Organizirano 4 sajma udruga (1 godišnje)	2026. 2027.
Mjera 2.1.5. Uključivanje mladih u zajednicu kroz kreiranje različitih aktivnosti zajedno sa mladima	<ul style="list-style-type: none"> • Organizirati kreativne radionice za mlade o tome kako kreirati svoje projekte / aktivnosti; kako se aktivno uključiti u zajednicu 	OCD-i	Održano najmanje 3 kreativne radionice za mlade godišnje, za najmanje 10 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Omogućiti provedbu aktivnosti u školskim prostorima kad nema nastave na način da ju mladi organiziraju 	OCD-i	Provedeno najmanje 3 programa godišnje u prostorima školama	2025. 2026. 2027.

Tematsko područje 3: Kultura

Pojam kulture predstavlja koncept procesa koji je sveobuhvatan i rezultat je ljudskih interakcija. Kultura je ono što živimo i neprestano stvaramo i ona, da bi postigla svoju svrhu, mora biti dostupna svim članovima društva, pa i mladima.

Pula je sjedište različitih institucija i organizacija u kulturi stoga su mladima na raspolaganju brojni različiti programi i kulturni sadržaji. Uz to, Pula i njezina okolica potvrđuju identitet “punkersko-rokerskog” grada, što doprinosi ponudi i takvog sadržaja. Problem nastaje u učestalosti posjećivanja klasične i suvremene kulture, primjerice muzeje i galerije te knjižnice i s njima povezana javna događanja. Učestalost posjećivanja relevantan je pokazatelj kulturnih potreba i preferencija pojedinca.

Problemi koji su se istaknuli:

- **Neinformiranost mladih o kulturnim sadržajima** i mogućnostima uključivanja u takve sadržaje
- **nedostatak prostora** za mlade
- **neuključenost mladih u kreiranje kulturnih sadržaja** (u udrugama, školama, ustanovama)
- **nedostatak podrške uključivanju** mladih u sadržaje za mlade
- **ne postoji sustavan razvoj publike** na razini zajednice (preveliki utjecaj konzumerizma)
- **nedovoljna uključenost mladih** u procese informiranja,
- **nedovoljno i neadekvatno oglašavanje** događaja za mlade
- **Nedostatak prostora** u kojima bi se održavale različite aktivnosti namijenjene mladima,
- **mali broj javnih mjesta za okupljanje mladih,**
- **nedostataka zajedničkih prostora** (unutarnjih i vanjskih) za mlade gdje nikom neće smetati,
- **nedostatak raznolikosti u prostorima i mogućnosti za kreativno izražavanje mladih,**
- **nedostatak prostora za izlaske, zabavu, nedostatak klubova,**

MJERA	AKTIVNOSTI	Nositelj aktivnosti	Indikator	Godina provedbe
CILJ 3.1. Povećati informiranost mladih o kulturnim aktivnostima				
Mjera 3.1.1. Poboljšanje	<ul style="list-style-type: none"> • Poticati izdavanje školskih novina u svim školama kao sredstvo izražavanja i informiranja	Obrazovne ustanove	Pokrenute školske novine u osnovnim i srednjim školama	2026.

pristupa informacijama o kulturnim sadržajima za mlade	<ul style="list-style-type: none"> Poticati pokretanje radio stanica po školama i fakultetima koje će omogućiti učenicima/studentima da se informiraju o nadolazećim aktivnostima i sadržajima za mlade a čiji će program kreirati i realizirati mladi 	Obrazovne ustanove	Pokrenuto najmanje 5 školskih radio stanica	2027.
Mjera 3.1.2. Umrežavanje i međusektorska suradnja u području kulture	<ul style="list-style-type: none"> Učenje i implementacija primjera dobre prakse iz Hrvatske, Europske unije i Skandinavskih zemalja 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za mlade, Centar za mlade	Ostvaren najmanje 1 studijski posjet za mlade godišnje za najmanje 5 sudionika	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Osigurati bolje informiranje škola o sadržaju kulturnih aktivnosti s ciljem poticanja mladih na uključivanje i sudjelovanje 	Grad Pula-Pola / Savjet mladih / Centar za mlade	1 fizički posjet srednjim školama i 2 plakata u srednjim školama prije 3 glavna događanja: Noći muzeja, Međunarodnog dana mladih i Dan mladih IŽ	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Poticati umrežavanja i međusektorsku suradnju između škola, kulturnih institucija, organizacija civilnog društva, Grada i Sveučilišta kako bi se pružila podrška mladima u provedbi kulturnih projekata i inicijativa 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za kulturu	Održano najmanje 4 zajednička sastanka svih dionika (1 godišnje)	2024. 2025. 2026. 2027.
CILJ 3.2. Stvoriti poticajno okruženje u kojem mladi aktivno sudjeluju u kulturnom stvaralaštvu Grada Pula - Pola				
Mjera 3.2.1. Osiguravanje prostora za kreativno izražavanje mladih	<ul style="list-style-type: none"> Osigurati pristupačne i opremljene prostore za probe za mlade glazbenike i bendove 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za kulturu	Uređen prostor u DC Roje	2025.
	<ul style="list-style-type: none"> Stvoriti zonu kulture - dinamičnu kulturnu četvrt koja će pružati prostor za umjetničke događaje i kulturnu razmjenu među mladima 	Grad Pula – Pola / UO nadležan za mlade i UO nadležan za kulturu	Kreirana zona kulture u centru Pule / Ulica za mlade	2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Osnaživati kapacitete studentskih i učeničkih udruga kroz edukaciju članova kako bi postale platforma za organizaciju kulturnih aktivnosti i događanja za mlade 	OCD-i	Provedeno najmanje 1 edukacija godišnje za najmanje 5 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Omogućiti korištenje prostora mjesnih odbora za održavanje kulturnih aktivnosti namijenjenih mladima 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za kulturu	Usvojena odluka o korištenju prostora MO	2024.
Mjera 3.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> Osigurati financijsku potporu mladima putem „kulturnih bonova“ koje omogućuju mladima pristup kulturnim događanjima 	Ustanove u kulturi	Najmanje 100 mladih koji su koristili <i>kulturni bon</i>	2025. 2026. 2027.

Povećanje financijske potpore i pristupa kulturnim sadržajima	<ul style="list-style-type: none"> • Financirati nove umjetničke prakse kulturnih aktivnosti za mlade 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za kulturu	Financirano najmanje 5 novih umjetničkih praksi kulturnih aktivnosti godišnje	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Sufinancirati mladima izvanškolske kulturne aktivnosti 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za kulturu	Sufinancirano najmanje 100 godišnjih članarina mladima za izvanškolske kulturne aktivnosti	2024. 2025. 2026. 2027.
Mjera 3.2.3 Razvoj publike od najranije dobi	<ul style="list-style-type: none"> • Povećati broj i vidljivost predstava i evenata za predškolsku i školsku djecu 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za kulturu	Povećati broj događaja za 10% u odnosu na prethodnu godinu (pri tome je početna vrijednost 50 događaja godišnje)	2025. 2026. 2027.
CILJ 3.3. Poticati aktivno sudjelovanje mladih u kulturnom stvaralaštvu i razvoju programa i politika u kulturi				
Mjera 3.3.1. Poticanje mladih na kulturno stvaralaštvo	<ul style="list-style-type: none"> • Financijski podržati <i>mikrobudžetne</i> projekte koji omogućuju mladima da financiraju i provode svoje vlastite ideje i projekt 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za kulturu	Godišnje financirano najmanje 5 <i>mikrobudžetnih</i> projekata mladih u području kulture	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Informirati mlade o dostupnim financijskim podrškama za njihove kulturne aktivnosti i projekte 	Centar za mlade	Održan najmanje 1 informativni događaj godišnje	2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostaviti sustav prepoznavanja talentiranih mladih osoba i osigurati im mentorsku podršku za daljnji razvoj 	OCD-i i ustanove u kulturi	Izrađen sustav / program prepoznavanja talentiranih mladih u području kulture Izrađen program mentorske podrške u kulturi	2026.
	<ul style="list-style-type: none"> • Poticati osnivanje Kluba za mlade/ Klub mladih u kojem su mladi kreatori i organizatori kulturnih sadržaja za mlade uz mentorsku podršku 	Grad Pula-Pola	Osnovan Klub za mlade / Klub mladih	2025.
Mjera 3.3.2. Osnajivanje mladih za kreiranje kulturnih politika i programa	<ul style="list-style-type: none"> • Osigurati sudjelovanje mladih u postojećim programskim odborima/vijećima/savjetima nadležnih za kreiranje kulturnih sadržaja 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za kulturu	Imenovana najmanje 1 osoba u svakom tijelu Grada za kreiranje kulturnih sadržaja	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Osigurati aktivno sudjelovanje mladih u kreiranju kulturnih programa i aktivnosti na gradskim manifestacijama 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za kulturu	Uključeno najmanje 1 mlada osoba godišnje u kreiranje kulturnih programa i aktivnosti na gradskim manifestacijama	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Educirati mlade o pisanju projekata i sudjelovanju na natječajima u kulturi 	Centar za mlade	Provedeno najmanje 1 edukacija godišnje za najmanje 10 sudionika	2026. 2027.

Tematsko područje 4: Rad s mladima

Rad s mladima planiran je i organiziran proces osnaživanja mladih za osobni rast i razvoj, izgradnju međuljudskih odnosa te uključivanje i aktivno sudjelovanje u društvu, koji se temelji na partnerskom i prijateljskom pristupu koji omogućuje mladima da budu ravnopravni kreatori tog procesa. Cilj rada s mladima je stvoriti neovisne, kritične, samosvjesne i emancipirane mlade. Rad s mladima ima za cilj staviti mladu osobu u prvi plan, odnosno opskrbiti je kompetencijama za lakše snalaženje i upravljanje životom. Uključuje i stvaranje poticajnog okruženja iz kojeg mlada osoba bira ono što joj odgovara. Ova je tema vrlo usko povezana sa svim tematskim područjima u ovom LPM-u, no najveću poveznicu čini s temom aktiviranja mladih u zajednici.

Mladi su detektirali sljedeće probleme koji utječu na kvalitetu i angažiranost u radu s mladima:

- **nedovoljan broj stručnjaka za rad s mladima, posebno u školama**
- **nedostatak razgovora nastavnika/profesora i stručnih djelatnika s mladima** u osnovnim i srednjim školama,
- **nedostatak edukacije** o radu s mladima
- **nedostatak *youth workera***

MJERA	AKTIVNOSTI	Nositelj aktivnosti	Indikator	Vrijeme provedbe
CILJ 4.1. Unaprijediti rad s mladima u Gradu Pula - Pola				
Mjera 4.1.1. Jačanje kapaciteta organizacija, ustanova i osoba koje rade s mladima za rad s mladima	<ul style="list-style-type: none"> • Pružati višegodišnje institucionalne, financijske i edukativne podrške za jačanje kapaciteta i osiguravanje stabilnosti OCD-a i organizacija koje rade s mladima 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za mlade	Dodijeljeno najmanje 2 višegodišnje institucionalne podrške OCD-ima	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Provoditi edukacije za OCDe i ustanove koje rade s mladima o EU fondovima, studijska putovanja i razmjenu iskustava 	Grad Pula - Pola / UO nadležan za mlade	Održano najmanje 1 edukacija godišnje, za najmanje 5 sudionika Organizirano najmanje 2 studijska posjeta primjerima dobre prakse rada s mladima, za najmanje 10 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Stvoriti mrežu organizacija koje se bave mladima unutar koje će organizacije moći dijeliti iskustva, stjecati nova znanja i evaluirati dosadašnji rad 	Centar za mlade	Uspostavljena mreža, definiran način rada	2026.

	<ul style="list-style-type: none"> • Organizirati „<i>Youth work</i>“ edukacije za djelatnike u formalnom i neformalnom obrazovanju i radu s mladima 	OCD-i	Provedena najmanje 1 edukacija godišnje za najmanje 5 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Organizirati lokalnu mrežu “<i>Youth workera</i>” i umrežiti ih sa sličnim mrežama u Hrvatskoj i Europi 	Centar za mlade	Uspostavljena mreža <i>youth workera</i> te definiran način rada mreže	2026.

Tematsko područje 5: Mobilnost mladih u europskom i globalnom okruženju

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku Uniju mladima se otvaraju prilike za mobilnost. Osim toga, mladi su dobili priliku za uključivanje u rad međunarodnih tijela i organizacija koje utječu na živote i profesionalni razvoj mladih. Stoga je važno uključiti mlade u europske političke i ekonomske procese čime se osigurava njihova aktivna participacija te se izgrađuje njihov osjećaj pripadnosti europskoj uniji. Uzimajući u obzir i rezultate ankete i tematski dijalog, problemi su se kategorizirali na lokalnu razinu mobilnosti i na međunarodnu mobilnost i participaciju.

Lokalna mobilnost uvelike se odnosi na prometnu povezanost i održive oblike javnog prijevoza, odnosno mladi su istaknuli to kao horizontalnu mjeru pokazujući koliko im je bitna i zapravo je preduvjet za sve ostale aktivnosti.

Proširujući temu na međunarodnu mobilnost i participaciju, mladi ističu da imaju pozitivne stavove prema Erasmus+ projektima mobilnosti kao dobrim prilikama za upoznavanjem novih ljudi i kultura, kao i za profesionalno i akademsko usavršavanje i umrežavanje, ali

- **nemaju osjećaj da Europska Unija razumije** njihove potrebe,
- **mladi nisu u potpunosti informirani** glede njezine uloge i funkcioniranja,
- **nedostaje udruga za mlade i udruge mladih koji bi se bavili EU politikama i projektima,**
- **nedostaje edukacija** o pisanju EU projekata,
- **Institucije EU spora** u obradi i objavi rezultata predanog projekta,
- **Nemaju povjerenja u EU,**
- **loše su povezane škole i fakulteti s programima EU,**
- **osjećaj nejednakosti unutar EU**
- **manjak informiranosti** o ulozi EU i njezinom funkcioniranju,

MJERA	AKTIVNOSTI	Nositelj aktivnosti	Indikator	vrijeme provedbe
CILJ 5.1. Doprinijeti osjećaju pripadnosti mladima Europskoj uniji kroz poboljšanje njihove međunarodne mobilnosti				
Mjera 5.1.1. Informiranje mladih o mogućnostima i prilikama za njih u	<ul style="list-style-type: none"> • Organizirati radionice za mlade o prilikama za obrazovanje, zapošljavanje i mobilnost unutar EU te o funkcioniranju institucija EU 	Centar za mlade	Provedena najmanje 1 radionica godišnje za najmanje 10 sudionika	2026. 2027.

međunarodnom kontekstu	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati edukacije i radionice na temu EU projekata 	Centar za mlade	Provedena najmanje 1 radionica godišnje za najmanje 5 sudionika	2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Promotivnim aktivnostima poticati mlade na sudjelovanje u programima razmjene Erasmus+ 	Grad Pula-Pola / UO nadležan za mlade, Centar za mlade	Proveden najmanje 1 informativni događaj godišnje (predstavljanja, Info dani, panel razgovori)	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati studijska putovanja u Bruxelles za mlade 	OCD-i	Organizirano najmanje 2 studijska putovanja u Brussel Najmanje 20 sudionika	2025. 2026.
Mjera 5.1.2. Stvaranje prilika i klime za integraciju mladih u EU	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati tečajeve stranih jezika za mlade – vršnjačko učenje 	Centar za mlade	Provedeno najmanje 1 tečaj godišnje za najmanje 5 sudionika	2026. 2027.
CILJ 5.2. Povećati suradnju između pobratimljenih gradova te poticati razmjenu iskustava i resursa u području mladih				
Mjera 5.2.1. O snažiti međugradsku i međunarodnu suradnju razmjenom primjera dobrih praksi u područjima vezano za mlade	<ul style="list-style-type: none"> Suradnja i razmjena znanja i iskustava Savjeta mladih sa savjetima mladih drugih gradova 	Savjet mladih	Održano najmanje 1 zajednički sastanak godišnje	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati studijska putovanja mladih s ciljem usvajanja i prenošenja primjera dobre prakse u lokalni kontekst 	Savjet mladih	Organizirano najmanje 2 studijska putovanja za članove Savjeta mladih i gradske djelatnike	2025. 2026.

Tematsko područje 6: Zapošljavanje i razvoj poduzetništva mladih

---

Proteklih godina zaposlenost je u Hrvatskoj kontinuirano rasla, a nezaposlenost se ubrzano smanjivala, dijelom i zbog iseljavanja po ulasku Hrvatske u EU. Uslijed smanjenja stope nezaposlenosti gospodarstvo se u značajnoj mjeri suočilo s problemom nedostatka radne snage, ali i nedovoljne iskorištenosti potencijala vlastitog radno sposobnog stanovništva. U suvremeno vrijeme poduzetnik ima više od jedne funkcije i ako bilo koja od njih nedostaje, uspjeh njegovog poslovanja bit će upitan. Proces globalizacije i važnost interneta doprinijeli su mnogim prednostima u poslovanju te je puno lakše pokrenuti samo poslovanje, a isto tako i proširiti ga na međunarodno tržište. S posebnim problemima u pokretanju poslovanja susreću se mladi koji najčešće nisu ozbiljno shvaćeni zbog nedostatka iskustva i upravo taj nedostatak otežava najvažniji dio u pokretanju poslovanja, financiranje. Bez dobre financijske potpore i bez dovoljno sredstava nemoguće je pokrenuti poslovanje koje će biti održivo. Upravo tu na snagu stupaju državne i europske potpore ali lokalna uprava, koje imaju zadatak da svakoj osobi s razrađenom idejom, koja može dokazati održivost, olakšaju ulazak na tržište. Osim samih državnih potpora postoje i brojne organizacije koje služe za pomoć mladim i novim poduzetnicima, kao što su poduzetnički inkubatori, poslovni centri i slično, a njihova je osnovna zadaća pomoći novim poduzetnicima u pokretanju poslova te ih informirati kako, što i kada nešto napraviti kako bi unaprijedili svoje poslovanje. Isto tako, valja naglasiti važnost financijske pismenosti i edukativnih programa usmjerenih na vođenje financija jer se pokazalo da što je viši stupanj obrazovanja pojedinca, raste i financijska pismenost, nužna za početno vođenje financija poduzetnika.

Tijekom prikupljanja potreba mladi su naveli nekoliko problema sa kojima se susreću po pitanju njihova zapošljavanja i samozapošljavanja:

- preveliki fokus na turističke djelatnosti,
- **nedostatak prilika** za kvalitetnom stručnom praksom
- **problem dostupnosti i priuštivosti** stanovanja,
- **nedostatak stipendija,**
- **nedostatak mentorstva** i prilika da se iskaže na tržištu rada,
- financijska i tehnička **nepismenost mladih,**
- kompliciran proces otvaranja vlastitih poduzeća,
- **neinformiranost mladih** o mogućnostima zapošljavanja,
- **neinformiranost mladih** o mjerama i poticajima za zapošljavanje i samozapošljavanje
- **nedovoljan broj sadržaja i usluga** za mlade na temu profesionalne orijentacije
- **manjak informativnih događanja** na temu zapošljavanja i poduzetništva
- **nedovoljna financijska potpora** i/ili subvencija mladima u zahtjevnim socioekonomskim okolnostima
- nedovoljno edukacija, tečajeva i radionica na teme osobnog i profesionalnog razvoja

MJERA	AKTIVNOSTI	Nositelj aktivnosti	Indikator	Vrijeme provedbe
CILJ 6.1. Doprinijeti jačanju konkurentnosti mladih na tržištu rada				
Mjera 6.1.1. Kreiranje stabilnog sustava za karijerno usmjeravanje mladih	<ul style="list-style-type: none"> Uspostaviti CISOK za potrebe informiranja mladih o obrazovnim i karijernim mogućnostima 	HZZ	Uspostavljen CISOK i definiran program djelovanja	2025.
Mjera 6.1.2. Stvaranje preduvjeta za lakše zapošljavanje mladih na suvremenom tržištu rada	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati informativna događanja vezano uz razvoj karijere mladih te događaje kojima će se povezati mlade i potencijalnih poslodavaca 	CISOK	Organizirano najmanje 1 informativni događaj godišnje	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Kreirati otvorenu bazu podataka o mladim stručnjacima / stipendistima 	CISOK	Kreirati otvorenu bazu podataka o mladim stručnjacima / stipendistima	2025.
	<ul style="list-style-type: none"> U sklopu CISOKa provoditi individualna savjetovanja s učenicima/ studentima o akademskom i profesionalnom razvoju 	CISOK	Održano najmanje 100 konzultacija	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi interaktivne radionice i edukacije prilikom kojih će mladi moći istraživati vlastite profesionalne interese 	CISOK	Organizirano najmanje 10 interaktivnih radionica godišnje za najmanje 20 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi edukacijske aktivnosti osnaživanja mladih za lakše zapošljavanje kroz suradnju ključnih dionika (organizacija civilnog društva, ustanova, poslodavaca...) 	OCD-i	Organizirano najmanje 1 edukaciju mladih godišnje na temu <i>mekih</i> vještina, za najmanje 10 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi aktivnosti jačanja kompetencija mladih za suvremeno tržište rada s naglaskom na mlade u NEET statusu i mlade OSI 	OCD-i	Organizirano najmanje 2 edukacije mladih godišnje na temu <i>poslovnih</i> vještina, za najmanje 10 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi projekte i programe razvoja kompetencija mladih u STEM području 	OCD-i	Provedeno najmanje 1 projekt osnaživanja mladih u STEM području	2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Razraditi i implementirati program kvalitetnog obavljanja stručnih praksi 	Obrazovne ustanove	Izrađeno najmanje 5 novih programa obavljanja stručnih praksi	2025. 2026.
	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi edukacije za poslodavce o provedbi stručne prakse 	Obrazovne ustanove	Provedena najmanje 1 edukacija godišnje za najmanje 10 poslodavaca	2025. 2026.

	<ul style="list-style-type: none"> Razvoj programa radni asistent (edukacija i zapošljavanje radnih asistenata za mlade OSI) 	POU	Provedena najmanje 1 edukacija godišnje za najmanje 10 sudionika	2025. 2026.
Mjera 6.1.3. Unaprjeđenje sustava stipendiranja mladih	<ul style="list-style-type: none"> Revidirati Odluku o stipendiranju u skladu s analiziranim aktualnim stanjem 	Grad Pula – Pola UO nadležan za mlade	Revidirana Odluka o stipendiranju	2025.
CILJ 6.2. Doprinijeti povećanju samozapošljavanja i poduzetništva mladih				
Mjera 6.2.1. Stvaranje sustava podrške za razvoj poduzetništva mladih	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati informativne aktivnosti i događaje usmjerene promociji samozapošljavanja i poduzetništva mladih kroz suradnju ključnih dionika i predstavljanje primjera dobre prakse 	Centar za mlade	Organizirano najmanje 1 informativni događaj godišnje	2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Izraditi kriterije, osmisliti sustav i financirati poduzetničke ideje mladih s posebnim naglaskom na ideje usmjerene na ostvarivanje ciljeva održivog razvoja 	Grad Pula – Pola / UO nadležan za gospodarstvo	Financirano godišnje najmanje 5 novih poslovnih ideja mladih	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Proširiti kapacitete postojećih i podupirati razvoj poduzetničkih potpornih institucija te kreirati aktivnosti u njima u skladu s potrebama, uz to sustavno promovirati djelovanja svih tih sadržaja 	IDA / Coworking Inkubator HGK OK	Provedeno najmanje 2 aktivnosti godišnje za mlade u poduzetničkim potpornim institucijama, za najmanje 10 mladih sudionika Provedena najmanje 1 promotivna kampanja godišnje	2024, 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi različite aktivnosti kreiranja poduzetničkih ideja, poput inovacijskih inkubatora, radionica i natjecanja poduzetničkih ideja na kraju kojih bi postojala novčana nagrada 	IDA / Coworking Inkubator HGK OK	Provedena najmanje 1 aktivnost godišnje kreiranja poduzetničkih ideja za najmanje 10 sudionika Dodijeljeno godišnje najmanje 1 novčana nagrada	2024, 2025. 2026. 2027.
Mjera 6.2.2. Osnaživanje mladih za poduzetništvo	<ul style="list-style-type: none"> Uspostaviti „Start-up“ savjetovalište za mlade 	IDA / Coworking Pula	Uspostavljeno „Start-up“ savjetovalište za mlade pri Coworking prostoru Pula	2025.
	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi edukacije mladih s ciljem njihova osnaživanja za poduzetništvo 	OCD-i	Provedeno najmanje 1 edukacija mladih godišnje o financijskoj pismenosti za najmanje 10 sudionika	2024, 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi informativne i edukativne aktivnosti usmjerene promociji i razvoju društvenog poduzetništva te 	ReCeD'Istria	Provedeno najmanje 1 edukativna aktivnost godišnje za najmanje 10 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.

	start-upova, društvenih poduzeća i/ili zadruga mladih			
Cilj 6.3. Doprinijeti stvaranju boljih životnih okolnosti za ostanak mladih				
Mjera 6.3.1. Kreiranje preduvjeta i socijalnih usluga u zajednici za poboljšanje kvalitete života mladih	<ul style="list-style-type: none"> Izraditi stambenu politiku za mlade 	Grad Pula – Pola / UO nadležan za imovinu	Izrađena stambena politika za mlade	2025.

Tematsko područje 7: Socijalna uključenost mladih

Preuzimajući dosadašnja znanja i rezultate istraživanja iz Nacionalnog programa za mlade 2023. – 2025., obiteljski i individualni resursi prepoznati su kao najpouzdaniji oslonac mladima u suočavanju s izazovima, pri čemu se od društvenih dionika, čija je zadaća osigurati adekvatne uvjete za uspješnu tranziciju iz mladosti u odraslost, očekuje veći i kvalitetniji angažman. Dosadašnja istraživanja pokazala su da su mladi heterogena skupina te da je osobito važno raditi na njihovom obrazovanju koje im često utječe na položaj u društvu te na obrasce ponašanja, vrijednosti i stavove. Tranzicija mladih u svijet odraslih obilježena je ključnim događajima, kao što su završetak školovanja, zapošljavanje i zasnivanje vlastite obitelji, a s obzirom na životne okolnosti. Prema pojedinim istraživanjima većini mladih ključni tranzicijski životni događaji tek predstoje, što je u skladu s fenomenom produžene mladosti.

Koncept socijalne isključenosti najčešće se dovodi u vezu s građanskim statusom i socijalnim pravima te podrazumijeva nepotpuni građanski status i izostanak integracije, pojedinci gube svoje mjesto u društvu i ispadaju iz različitih mreža socijalnih odnosa. Naime, isključenost se može pojmiti kao neuspjeh u jednom ili više sljedećih socijalnih sustava: demokratsko-pravnom sustavu, koji osigurava građansku ili civilnu integraciju, radno-tržišnom sustavu, koji promiče ekonomsku integraciju, sustavu socijalne dobrobiti, koji promiče socijalnu integraciju i obiteljskom sustavu i sustavu lokalne zajednice, koji osigurava interpersonalnu integraciju. Društveni aktivizam te socijalna uključenost mladih, dovodi do preuzimanja uloge mladih kao „pokretača promjena u društvu“, te povećanja društvene odgovornosti i smanjenja društveno neprihvatljivog ponašanja. Osnajivanje mladih te njihovo obrazovanje za nenasilje, ravnopravne odnose među spolovima i poštivanje ljudskih prava važni su za razvoj demokratskog civilnog društva, utemeljenog na solidarnosti, razumijevanju i toleranciji.

Sagledavajući život mladih u Puli kroz problematičnu stranu vezano za ovu temu, mladi navode sljedeće probleme:

- **Narušeni obiteljski odnosi**
- **nametnute** vannastavne aktivnosti,
- nedostatak vremena za igru i zabavu,
- **manjak komunikacije** o temama kao što su mentalno zdravlje, reproduktivno zdravlje i seksualnost,
- postojanje **fizičkog i cyber nasilja** među mladima,
- **negativan utjecaj društvenih mreža** na mentalno zdravlje mladih i adekvatan psihofizički razvoj
- mladi **previše** slobodnog vremena provode **pred ekranima** bez vršnjačke socijalizacije,

- **isključenost mladih** iz procesa donošenja odluka,
- **lako dostupna sredstva** koja potiču **ovisnost** (droga, alkohol, kockanje i drugi oblici sredstava), povećanje njihove uporabe i normalizacija iste (postaje normalno kladiti se),
- **nema primjerenih usluga** i oblika aktivnosti podrške razvojnim potrebama i mogućnostima mladih (npr. pružanje usluga savjetovanja online),
- **nedostatak financijskih sredstva** za plaćanje aktivnosti slobodnog vremena poput tečajeva, sportova, neformalnog obrazovanja.

MJERA	AKTIVNOSTI	Nositelj aktivnosti	Indikator	vrijeme provedbe
CILJ 7.1. Osnaživanjem mladih doprinijeti većem socijalnom uključivanju svih skupina mladih na području Grada Pula - Pola				
Mjera 7.1.1. Pružanje potpore organizacijama civilnoga društva i ustanovama u provedbi aktivnosti usmjerenih na osnaživanje mladih i povećanje njihove socijalne uključenosti	<ul style="list-style-type: none"> • Financirati aktivnosti organizacija civilnog društva usmjerene na osiguravanje socijalne uključenosti mladih na teme koje mogu pomoći mladima u njihovu socijalnom uključivanju, a odraslima u njihovu radu s mladima 	Grad Pula – Pola	Financirano najmanje 10 aktivnosti godišnje vezano za socijalnu uključenost mladih	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Poticati i podržati suradnju i razvoj aktivnosti u provedbi programa preventivnih zdravstvenih i javnozdravstvenih tema u osnovnim i srednjim školama u redovno školsko vrijeme kao dio Građanskog odgoja i obrazovanja 	Obrazovne ustanove NZZJZIŽ	Provedeno godišnje najmanje 5 informativnih radionica u školskim ustanovama	2024. 2025. 2026. 2027.
Mjera 7.1.2. Osnaživanje osoba za provedbu aktivnosti usmjerenih uključivanju mladih općenito i onih u riziku od socijalne isključenosti	<ul style="list-style-type: none"> • Provoditi stručna usavršavanja osoba i stručnjaka koji rade s mladima s posebnim naglaskom na rad s mladima OSI i njihovim roditeljima 	Obrazovne ustanove	Provedeno najmanje 2 edukacije godišnje za najmanje 20 sudionika	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Kreirati sustav potpore osobama koje rade s mladima s poteškoćama kroz mentorstvo i savjetovanja 	Grad Pula – Pola / UO nadležan za mlade	Kreiran program „Sustav podrške osobama koje rade s mladima s poteškoćama“ Održano najmanje 30 savjetovanja / mentoriranja	2025.
Mjera 7.1.3. Osnaživanje mladih osoba, posebno mladih u riziku od socijalne isključenosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osnaživati ranjive skupine mladih putem edukativnih aktivnosti na teme: mentalno zdravlje, kritičko razmišljanje, financijsko opismenjavanje, metode samoprocjene, digitalne vještine i digitalnu pismenost, upravljanje vremenom, samopouzdanje, komunikacijske i interpersonalne vještine, samozastupanje i dr. 	OCD-i NZZJZIŽ	Provedeno najmanje 5 edukacija godišnje za najmanje 50 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.

	<ul style="list-style-type: none"> • Provoditi edukacije za mlade o vršnjačkom nasilju, mobingu, toleranciji i prihvaćanju različitosti 	OCD-i Obrazovne ustanove Vijeće za prevenciju kriminaliteta Grada Pula-Pola, MUP	Provedeno najmanje 50 edukacija Najmanje 500 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> • Osmisliti i provoditi interaktivne aktivnosti koje omogućuju komunikaciju i razmjenu iskustava i ideja između učenika različitih škola 	OCD-i	Uspostavljen forum za vršnjačku podršku i definiran način funkcioniranja	2025.

Tematsko područje 8: Zdravlje, rekreacija i sportske aktivnosti

---

Za mlade, a posebno mlade koji su u različitim oblicima rizika, korona kriza je donijela ozbiljne posljedice u različitim područjima poput: pogoršanje mentalnog zdravlja mladih, narušeno tjelesno zdravlje mladih, smanjeno bavljenje sportom, povećano provođenje vremena online i dr. Uz mentalno zdravlje iznimno je važno u obzir uzeti i druge aspekte zdravlja jer zdravlje je u konačnici stanje potpunog fizičkog, psihičkog i socijalnog blagostanja. Iako je na području Grada Pula - Pola institucijski dobro organizirana zdravstvena zaštita školske djece, studenata i mladih, potrebno je ulagati u društveni nad standard socijalnih usluga za mlade, ali i društvenih sadržaja koji će doprinijeti bolje fizičkom i mentalnom zdravlju mladih.

Putem online ankete i tematskog dijaloga, mladi su uputili na neke probleme:

- **nedovoljna dostupnost podrške mentalnom zdravlju mladih,**
- **nedovoljan broj stručnjaka,**
- **nedostupnost informacija o mogućnostima besplatnog savjetovanja** i oblicima podrške mentalnom zdravlju,
- **manjak edukacije** i brige o mentalnom zdravlju
- **strah od izražavanja svojih osjećaja** i pričanja o svojim problemima,
- **osjećaj usamljenosti** i nepripadnosti
- **nedostatak financijskih sredstava** za plaćanje podrške mentalnom zdravlju
- **nedostatak razgovora nastavnika/profesora** i stručnih djelatnika s mladima u osnovnim i srednjim školama,
- **nedovoljno upućivanje na preventivne preglede,**
- **nedovoljno bavljenje sportom rekreativno,**
- **manjak biciklističkih staza**
- **nedovoljno street workout prostora** i prostora za samostalne sportske i rekreativne aktivnosti,
- mladi **provode puno vremena u zatvorenom,**
- **nedovoljna informiranost mladih po pitanju sportskih sadržaja,** događaja i mjesta za bavljenje rekreacijom i sportom,
- **Grad ne podržava manje popularne sportove** (jahački sportovi, podrške u organizaciji natjecanja, seminara).
- **Problem mentalnog zdravlja** (uključujući korištenje različitih sredstava ovisnosti i ponašanja iz spektra ovisnosti), postoje preventivni programi, ali mladi nisu dovoljno uključeni u njihovu izradu ili im nisu dostupni.

MJERA	AKTIVNOSTI	Nositelj aktivnosti	Indikator	vrijeme provedbe
CILJ 8.1. Doprinijeti očuvanju zdravlja mladih kroz osnaživanje ključnih dionika u osiguravanju odgovarajućih sportskih aktivnosti te aktivnosti usmjerenih očuvanju zdravlja mladih				
Mjera 8.1.1. Jačanje kapaciteta ključnih dionika u području zdravlja mladih	<ul style="list-style-type: none"> Organizirati stručna usavršavanja stručnjaka koji rade s mladima vezano za različita područja zdravstvene zaštite mladih 	OCD-i NZZJZIŽ	Provedena najmanje 1 edukacija godišnje za najmanje 10 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi procjenu potreba mladih u području rizičnih ponašanja te kreirati smjernice i diseminirati ih pružateljima usluga i ključnim dionicima kreirati odgovarajuće oblike podrške 	NZZJZIŽ	Provedena procjena potreba mladih u području rizičnih ponašanja Kreirane i diseminirane smjernice	2025.
	<ul style="list-style-type: none"> Umrežavati i poticati na suradnju ključnih dionika u području zdravlja i zdravstvene zaštite mladih sa stručnim djelatnicima u odgojno obrazovnim ustanovama s ciljem razmjene informacija i kreiranja mehanizama i alata za informiranje mladih (<i>poseban naglasak na preventivnim radnjama sa ciljem razvijanja i provedbe preventivnih programa u području prevencije ovisnosti, prevencije nasilja među djecom i mladima, spolnog i reproduktivnog i zdravlja, zdrava prehrana...</i>) 	Grad Pula – Pola UO nadležan za zdravlje / Tim za zdravlje i VPK NZZJZIŽ	Održan najmanje 1 zajednički godišnji sastanak	2024. 2025. 2026. 2027.
Mjera 8.1.2. Unapređenje lokalnog urbanog planiranja za aktivno provođenje vremena i tjelesnu aktivnost mladih	<ul style="list-style-type: none"> Provoditi akcije uređenja i prilagodbe postojećih gradskih javnih prostora i igrališta 	Grad Pula – Pola UO nadležan za mjesne odbore / Mjesni odbori	Provedeno najmanje 1 akcija godišnje	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> Povećati vidljivost mogućnosti korištenja sportskih objekata, terena i opreme za rekreativne i neformalne sportske aktivnosti mladih 	Pula usluge i upravljanje d.o.o. i UO nadležan za infrastrukturu	Izrađena i diseminirana mapa svih sportskih objekata sa informacijama o mogućnosti korištenja sportskih objekata, terena i opreme za rekreativne i neformalne sportske aktivnosti	2025.
	<ul style="list-style-type: none"> Uspostaviti i održavati mehanizme uključivanja mladih u donošenje odluka vezanih uz prostore usmjerene rekreaciji mladih 	Grad Pula – Pola UO za mlade / Pula usluge i upravljanje d.o.o.	Uključeno najmanje 10 mladih u donošenje odluka vezanih uz prostore usmjerene rekreaciji mladih	2024. 2025. 2026. 2027.

CILJ 8.2. Doprinijeti većem uključivanju mladih u sportske aktivnosti te aktivnosti poticanja i održavanja zdravih stilova života mladih

Mjera 8.2.1. Unapređenje zdravlja mladih	<ul style="list-style-type: none"> ● Provoditi i podržavati kampanje promocije zdravih stilova života mladih 	OCD-i NZZJZIŽ	Provedeno najmanje 1 kampanja godišnje o zdravim stilovima života mladih	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Provoditi radionice za mlade na temu zdravlja 	OCD-i NZZJZIŽ	Provedeno najmanje 1 radionica za mlade godišnje na temu zdravlja, za najmanje 10 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Provoditi i podržavati projekte i aktivnosti usmjerene jačanju socijalno-emocionalnih kompetencija mladih 	OCD-i NZZJZIŽ	Provedeno najmanje 1 radionica godišnje za mlade usmjerene jačanju socijalno-emocionalnih kompetencija, za najmanje 10 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.
Mjera 8.2.2. Poticanje mladih na aktivno bavljenje rekreativnim sportom i popularizacija sportova	<ul style="list-style-type: none"> ● Popularizirati školske sportske klubove i aktivnosti umrežavanja odgojno-obrazovnih ustanova s ključnim dionicima u sportu 	Obrazovne ustanove	Provedena najmanje 1 godišnja kampanja popularizacije školskih sportskih klubova	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Educirati djelatnike sportske zajednice i sportskih klubova o pripremi i provedbi EU projekata s ciljem razvoja rekreativnih sportskih sadržaja za mlade 	Grad Pula – Pola UO nadležan za mlade / UO nadležan za EU projekte	Provedeno najmanje 1 edukacija godišnje	2025. 2026.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Sufinancirati individualne rekreativne i sportske aktivnosti mladih, posebno mladih s manje mogućnosti 	Grad Pula – Pola UO nadležan za mlade	Izrađena Odluka o sufinanciranju rekreativnih i sportskih aktivnosti Realizirano najmanje 50 sufinanciranja	2025. 2026. 2027.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Organizirati kampanje i/ili događaje, manifestacije usmjerene promociji profesionalnih, amaterskih i rekreativnih sportskih aktivnosti mladih 	OCD-i	Provedeno najmanje 4 promotivne kampanje / događaja (1 kampanja godišnje)	2024. 2025. 2026. 2027.

CILJ 8.3. Doprinijeti poboljšanju mentalnog zdravlja mladih

Mjera 8.3.1. Osiguravanje raznolike izvaninstitucionalne usluge za mentalno zdravlje	<ul style="list-style-type: none"> ● Osigurati veći broj stručnih suradnika u školama 	Grad Pula – Pola UO nadležan za obrazovanje	Uveden mobilni tim Program savjetovanja i podrške Osnovnim školama	2024.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Organizirati edukacije o mentalnom zdravlju mladih za nastavnike i profesore 	NZZJZIZ	Provedeno najmanje 1 edukacija godišnje za najmanje 10 sudionika	2024. 2025. 2026. 2027.

dostupne u lokalnoj zajednici	• Organizirati različite nove oblike besplatnog savjetovanja za mlade u području mentalnog zdravlja	Centar za mlade NZZJIZ	Organizirano najmanje 2 nova oblika besplatnog savjetovanja za mlade	2025. 2026.
	• Popisati i objaviti popis pružatelja usluga psihosocijalne podrške za mlade	Grad Pula – Pola UO nadležan za zdravlje	Objavljen popis svih pružatelja usluga psihosocijalne podrške za mlade na području Grada Pula - Pola	2025.
	• Povezati škole s udrugama koje se bave mentalnim zdravljem mladih i omogućiti tim udrugama da se uključe u vannastavne aktivnosti	Grad Pula – Pola UO nadležan za zdravlje	Organiziran najmanje 1 godišnje sastanak škola i udruga	2024. 2025. 2026. 2027.

OBRAZLOŽENJE

I. Pravni temelj za donošenje akta

Pravni temelj za donošenje Lokalnog programa za mlade Grada Pula-Pola 2024. – 2027. sadržan je u članku 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20) i članku 39. Statuta Grada Pula - Pola (Službene novine – Bollettino ufficiale Pula - Pola broj 07/2009, 16/2009, 12/2011, 1/2013, 2/2018, 2/2020, 4/2021 i 5/21).

II. Osnovna pitanja i prikaz stanja

„Mladi u (lokalnom) programu Grada Pula - Pola ” projekt je koji se provodi od 1. siječnja 2023. do 29. veljače 2024., a u okviru čijih se aktivnosti izradio nacrt Lokalnog programa za mlade Grada Pula - Pola 2024. – 2027. Nositelj projekta je Grad Pula - Pola, a partneri u provedbi su: Volonterski centar Istra, Udruga ZUM, Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva i Škola za odgoj i obrazovanje Pula - Pola. Projekt je sufinanciran sredstvima Europske Unije (Erasmus+ Program - ključna aktivnost 154 - Aktivnosti sudjelovanja mladih) u iznosu od 31.300 eura.

Glavni cilj projekta jest doprinijeti većem uključivanju mladih u procese donošenja odluka i u razvoj lokalne zajednice kroz aktivnosti osnaživanja kompetencija mladih i jačanja kapaciteta ključnih dionika u procesu izrade LPM-a Grada Pule za razdoblje od 2024. do 2027.

Projektom su se provele brojne aktivnosti koje su izravno uključivale mlade i to: Participativno akcijsko istraživanje potreba mladih, Izrada preporuka za donositelje odluka od strane mladih: priprema za dijalog, Edukacija donositelja odluka: priprema za dijalog, Osnaživanje mladih za sudjelovanje i procjena potreba, Tematski dijalog mladih i donositelja odluka, Radionica participativnog osmišljavanja sadržaja “kampanje“ za društvene mreže, Završni dijalog mladih i donositelja odluka, Radionica participativnog osmišljavanja brošure za mlade i završna konferencija projekta „Mladi u (lokalnom) programu Grada Pula - Pola “.

U sklopu aktivnosti „Tematski dijalog mladih i donositelja odluka“ provedeno je 8 tematskih dijaloga u obliku fokus grupa koji ujedno predstavljaju i 8 područja Lokalnog programa za mlade: Aktivno sudjelovanje mladih i održivi razvoj zajednice, Obrazovanje, znanost i cjeloživotno učenje, Kultura, Rad s mladima, Zapošljavanje i razvoj poduzetništva, Mladi u europskom i globalnom okruženju- mobilnost, Socijalna uključenost/isključenost mladih, Zdravlje, rekreacija i sportske aktivnosti mladih.

Svako područje razrađeno je na strateške ciljeve, mjere i aktivnosti te je određen nositelj pojedinih aktivnosti, u skladu s djelokrugom rada i nadležnostima upravnih tijela Grada Pula - Pola, ustanova, organizacija, trgovačkih društava i drugih nositelja. Za svaku aktivnost naznačen je i indikator provedbe i vrijeme provedbe aktivnosti.

III. Tekst prijedloga akta

Prijedlog/Nacrt Lokalnog programa za mlade Grada Pula - Pola 2024. – 2027. dostavljen je u prilogu.

IV. Procjena financijskih sredstava

Za realizaciju Lokalnog programa za mlade Grada Pula - Pola 2024. – 2027. osigurana su sredstva u Proračunu Grada Pula - Pola.

p.o. PROČELNICA
Ivana Sokolov, univ.spec.iur.

**IZVJEŠĆE O SAVJETOVANJU S JAVNOŠĆU
U POSTUPKU DONOŠENJA ODLUKE**

Nositelj izrade izvješća: Grad Pula - Pola, Upravni odjel za društvene djelatnosti, mlade i sport, 23.4.2024. godine

Naziv akta za koji je provedeno savjetovanje s javnošću	Nacrt Lokalnog programa za mlade Grada Pula-Pola 2024. - 2027.
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu / provedbu savjetovanja	Upravni odjel za društvene djelatnosti, mlade i sport
Razlozi za donošenje akta i ciljevi koji se njime žele postići uz sažetak ključnih pitanja	<p>„Mladi u (lokalnom) programu Grada Pula - Pola ” projekt je koji se provodi od 1. siječnja 2023. do 29. veljače 2024., a u okviru čijih se aktivnosti izradio nacrt Lokalnog programa za mlade Grada Pula-Pola 2024. – 2027. Nositelj projekta je Grad Pula - Pola, a partneri u provedbi su: Volonterski centar Istra, Udruga ZUM, Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva i Škola za odgoj i obrazovanje Pula - Pola. Projekt je sufinanciran sredstvima Europske Unije (Erasmus+ Program - ključna aktivnost 154 - Aktivnosti sudjelovanja mladih) u iznosu od 31.300 eura.</p> <p>Glavni cilj projekta jest doprinijeti većem uključivanju mladih u procese donošenja odluka i u razvoj lokalne zajednice kroz aktivnosti osnaživanja kompetencija mladih i jačanja kapaciteta ključnih dionika u procesu izrade LPM-a Grada Pule za razdoblje od 2024. do 2027.</p> <p>Projektom su se provele brojne aktivnosti koje su izravno uključivale mlade i to: Participativno akcijsko istraživanje potreba mladih, Izrada preporuka za donositelje odluka od strane mladih: priprema za dijalog, Edukacija donositelja odluka: priprema za dijalog, Osnaživanje mladih za sudjelovanje i procjena potreba, Tematski dijalog mladih i donositelja odluka, Radionica participativnog osmišljavanja sadržaja “kampanje“ za društvene mreže, Završni dijalog mladih i donositelja odluka, Radionica participativnog osmišljavanja brošure za mlade i završna konferencija projekta „Mladi u (lokalnom) programu Grada Pula - Pola “.</p> <p>U sklopu aktivnosti „Tematski dijalog mladih i donositelja odluka“, provedeno je 8 tematskih dijaloga u obliku fokus grupa koji ujedno predstavljaju i 8 područja Lokalnog programa za mlade: Aktivno sudjelovanje mladih i održivi razvoj zajednice, Obrazovanje, znanost i cjeloživotno učenje, Kultura, Rad</p>

	<p>s mladima, Zapošljavanje i razvoj poduzetništva, Mladi u europskom i globalnom okruženju- mobilnost, Socijalna uključenost/isključenost mladih, Zdravlje, rekreacija i sportske aktivnosti mladih.</p> <p>Svako područje razrađeno je na strateške ciljeve, mjere i aktivnosti te je određen nositelj pojedinih aktivnosti, u skladu s djelokrugom rada i nadležnostima upravnih tijela Grada Pula-Pola, ustanova, organizacija, trgovačkih društava i drugih nositelja. Za svaku aktivnost naznačen je i indikator provedbe i vrijeme provedbe aktivnosti.</p>
Objava dokumenata za savjetovanje	<p>https://www.pula.hr/hr/eusluge/ekonzultacije/završene-ekonzultacije/129/nacrt-lokalnog-programa-za-mlade-grad-pula-pola-2024-2027/</p>
Razdoblje provedbe savjetovanja	<p>Internetsko savjetovanje s javnošću provedeno je u razdoblju od 26. veljače 2024. zaključno do 27. ožujka 2024. godine.</p>
Pregled osnovnih pokazatelja uključenosti savjetovanja s javnošću	<p>U za to propisanom roku zaprimljena su 2 prijedloga podnesena od strane zainteresirane javnosti.</p>
Troškovi provedenog savjetovanja	<p>Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove.</p>

Pregled prihvaćenih i neprihvaćenih mišljenja i prijedloga s obrazloženjem razloga za neprihvaćanje

R B	Sudionik savjetovanja (ime i prezime pojedinca, naziv organizacije)	Tekst zaprimljenog prijedloga ili mišljenja	Status prijedloga ili mišljenja (prihvaćanje/neprihvaćanje s obrazloženjem)
1.	Željko Bužleta	Poštovani, podržavam predloženi nacrt Lokalnog programa za mlade Grada Pula – Pola 2024. – 2027. kako je iznesen.	Prihvaća se. Iznesenim komentarom pozitivno je ocijenjen predloženi nacrt Lokalnog programa za mlade Grada Pula – Pola 2024. – 2027. u cijelosti kako je iznesen.
2.	Katharina Mikulić, Udruga ZUM	<p>Stranica 12., paragraf: Uz nedostatak društvenih sadržaja (kultura, sport, zabava i sl.), mladi su naveli kako nedostaje i sadržaja vezanih za unapređenje mentalnog zdravlja mladih, ali i sadržaja na temu aktivnog sudjelovanja u procesima donošenja odluka. Naime, mladi nisu zainteresirani za uključivanje u procese donošenja odluka. Mnogi su razlozi za to, no, jedan je svakako i nedovoljna educiranost osoba koje rade sa mladima o temama kao što su „kako potaknuti mlade na aktivno sudjelovanje u zajednici“ i „rad s mladima“ posebno u smislu novih metoda i načina rada s mladima. Razgovarajući s mladima kroz tematske dijaloge, dobivene su i poruke kako mladi smatraju da nemaju dovoljno prilika za sudjelovanjem kao punopravni članovi društva u kreiranju politika za mlade.</p> <p>Komentar: vrlo netočan podatak da su mladi nezainteresirani za uključivanje u procese donošenja odluka. Prijedlog teksta: Uz nedostatak društvenih sadržaja (kultura, sport, zabava i sl.), mladi su naveli kako nedostaje i sadržaja na temu aktivnog sudjelovanja u procesima donošenja odluka. Slabija</p>	Prijedlog se djelomično prihvaća. Prihvaća se primjedba u svezi navoda na stranici 11 (u primjedbi navedeno 12) te se četvrti odlomak teksta na navedenoj stranici LPM mijenja sukladno prijedlogu na način da isti sada glasi: <i>„Uz nedostatak društvenih sadržaja (kultura, sport, zabava i sl.), mladi su naveli kako nedostaje i sadržaja na temu aktivnog sudjelovanja u procesima donošenja odluka. Slabija uključenost mladih može se pripisati njihovoj neinformiranosti ili nerazumijevanju uključivanja u donošenje odluka, zbog toga što informacije nisu prilagođene njihovom jeziku. Osim toga, i dalje je prisutno među populacijom mladih nepovjerenje u institucije kao i da se glas mladih ne čuje. Osobe koje rade s mladima i koje uključuju mlade u donošenje odluka nisu dovoljno educirani za rad s mladima i uključivanje mladih u donošenje odluka,</i>

uključenost mladih može se pripisati njihovoj neinformiranosti ili nerazumijevanju uključivanja u donošenje odluka, zbog toga što informacije nisu prilagođene njihovom jeziku. Osim toga, i dalje je prisutno među populacijom mladih nepovjerenje u institucije kao i da se glas mladih ne čuje. Osobe koje rade s mladima i koje uključuju mlade u donošenje odluka nisu dovoljno educirani za rad s mladima i uključivanje mladih u donošenje odluka, posebno u smislu novih metoda i načina rada s mladima. Razgovarajući s mladima kroz tematske dijaloge, dobivene su i poruke kako mladi smatraju da nemaju dovoljno prilika za sudjelovanjem kao punopravni članovi društva u kreiranju politika za mlade.

Stranica 15., Horizontalna načela. Naveden je Održivi razvoj iako sve u tekstu što je navedeno je usmjereno isključivo na očuvanje okoliša. Stoga predlažem da se promijeni iz Održivog razvoja u Očuvanje okoliša. Primjer: Erasmus + (<https://www.ampeu.hr/?p=erasmus/prioriteti/okoli%C5%A1-i-borba-protiv-klimatskih-promjena>)

Stranica 17., Horizontalna načela. Ravnopravnost spolova i rodna ravnopravnost. Naglasak je samo na spolnoj ravnopravnosti te se isključuje rodna jednakost. Udruga ZUM je već predložila izmjenu teksta no u konačnici se nije uvažio. Ponovno predlažemo izmjenu te se nadamo da će ovaj put biti uvažena:

posebno u smislu novih metoda i načina rada s mladima. Razgovarajući s mladima kroz tematske dijaloge, dobivene su i poruke kako mladi smatraju da nemaju dovoljno prilika za sudjelovanjem kao punopravni članovi društva u kreiranju politika za mlade.“

Ne prihvaća se primjedba u svezi navoda na stranici 14 (u primjedbi navedeno 15, Horizontalna načela provedbe – Održivi razvoj) iz razloga što je tijekom provedbe aktivnosti LPM potrebno voditi računa o održivom razvoju općenito, ne samo o očuvanju okoliša. Kako je u samom tekstu navedeno potrebno je voditi računa o svim segmentima održivog razvoja, kako okolišnoj komponenti tako i društvenoj i gospodarskoj, brigom za kvalitetu života ljudi, nabavom lokalnih proizvoda i usluga kroz suradnju s ekološkim proizvođačima, promicanjem solidarnosti, socijalne kohezije i pravednosti.

Ne prihvaća se primjedba u svezi navoda na stranici 15 (u primjedbi navedeno 17, Horizontalna načela provedbe – Ravnopravnost spolova i rodna ravnopravnost). U tekstu je uključena i rodna jednakost na način da je navedeno da provedba aktivnosti temeljem ovog LPM-a treba imati rodno osviješteni pristup, odnosno kod planiranja provedbe potrebno je voditi računa o

	<p>Prijedlog teksta: Spol je osnovni kriterij podjele ciljanih skupina, a ravnopravnost spolova predstavlja jednu od temeljnih vrijednosti demokratskih društava pa tako i ustavnog poretka Republike Hrvatske i europske pravne stečevine. Integracija rodne perspektive obavezna je za sve operativne programe, osobito one koji su usmjereni ka socijalnim, ekonomskim, kulturnim i obrazovnim potrebama građana i građanki, a osjetljivost na različitost potreba osoba različitih rodni identiteta obavezna je u svim fazama programskog ciklusa. Provedba aktivnosti temeljem ovog LPM-a treba imati rodno osviješteni pristup, odnosno kod planiranja provedbe potrebno je voditi računa o promicanju načela ravnopravnosti spolova i integraciji rodne perspektive kroz sve faze pripreme i provedbe, uključujući praćenje, izvještavanje i vrednovanje. Primjeri dodatnih aktivnosti za postizanje ravnopravnosti: - u provedbu aktivnosti uključiti ravnomjerno osobe svih rodni identiteta kao i u provedbene timove; - koristiti rodno osjetljiv jezik u radnim materijalima; - tijekom provedbe LPM-a izvršiti detaljnu analizu potreba i problema u odnosu na (ne)ravnopravnost između spolova; - pri zapošljavanju voditi računa o Zakonu o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19), Zakonu o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) i Zakonu o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12); - uključenost rodne dimenzije u proces donošenja javnih politika i drugih akata kao što su spolno razvrstani statistički podaci i njihovo praćenje, rodna analiza stanja i predviđanje učinaka akata na žene i muškarce uzimajući u obzir različitost životnih okolnosti, navika i potreba kao i rodno osjetljiv proračun - organizirati aktivnosti koje pomažu usklađivanju radne i obiteljske uloge – osiguranje usluga čuvanja djece, organiziranje aktivnosti u vrijeme kada osobe koje imaju djecu mogu sudjelovati, organizirati usluge ad hoc asistencije, fleksibilizacija radnog vremena, rad od kuće, edukacija na radnom mjestu, itd.).</p>	<p>promicanju načela ravnopravnosti spolova i integraciji rodne perspektive kroz sve faze pripreme i provedbe, uključujući praćenje, izvještavanje i vrednovanje.</p>
--	--	---

	<p>Stranica 18.: komentar: usuglasiti se oko korištenja terminologije: Zajednički preduvjeti, nužni preduvjeti ili temeljni preduvjeti – sve se to spominje u jednom paragrafu!</p> <p>Stranica 19.: Cilj: Povećati sudjelovanje mladih na raznim aktivnostima omogućavanjem bolje mobilnosti kroz poboljšanje prometne povezanosti, aktivnosti: Povećati broj i učestalost autobusnih gradskih i prigradskih linija, autobusnih stajališta te povećati učestalost autobusa – komentar: indikator je broj mladih koji se voze javnim gradskim prijevozom?? Na koji način će se to mjeriti? Osim praćenja izrade bonamenata za osnovnoškolce i srednjoškolce, što se i sada može pratiti, kako će se znati da mladi koriste više javni prijevoz? Učenici svakako rade bonamente tako da to nije dobar pokazatelj. Razmisliti o mogućnostima praćenja te definirati u Akcijskom planu.</p>	<p>Prihvaća se primjedba u svezi navoda na stranici 17 (u primjedbi navedeno 18) te se tekst iznad tablice mijenja i glasi:</p> <p><i>„Prilikom sintetiziranja svih potreba i prijedloga, uvidjelo se da se određeni problemi javljaju u svim tematskim područjima ovog LPM-a te su isti definirani kao zajednički preduvjeti kako bi se postigli zacrtani ciljevi i kako bi se kvalitetno mogle provesti sve predviđene aktivnosti ovog LPM-a.</i></p> <p><i>Oni obuhvaćaju rješavanje nekoliko temeljnih potreba mladih: unaprijediti prometnu povezanost, uključiti mlade u riziku od socijalne isključenosti, umrežiti dionike i aktivno uključivati mlade u sve procese. Stoga, ciljano se definiraju preduvjeti kroz konkretne aktivnosti na kojima treba raditi kako bi se provedba ovog LPM-a što kvalitetnije i učinkovitije provela.</i></p> <p><i>U nastavku se daje pregled mjera i aktivnosti koje je potrebno provesti kako bi se osigurali zajednički preduvjeti za kvalitetnu provedbu LPM-a:“.</i></p> <p>Prihvaća se primjedba u svezi navoda na stranici 17 (u primjedbi navedeno 19) na način da se mijenja indikator aktivnosti iz „Broj mladih koji se voze javnim gradskim prijevozom“ u „Broj autobusnih linija i stajališta“</p>
--	--	---

	<p>Stranica 19.: Cilj: Redovnom dvosmjernom komunikacijom s mladima ispitivati njihove potrebe te sukladno rezultatima kreirati sadržaje za mlade i načine rada s mladima, aktivnosti: Provoditi evaluacije programa za mlade koji se financiraju i provode na način da mladi budu uključeni u taj proces - komentar: vrlo nejasna aktivnost? Tko će provoditi te evaluacije, čijih programa te kako će se mladi uključiti u proces evaluacije? Navedeno je „koji se financiraju“, da li se tu misli koji se financiraju od Grada Pule ili drugih donatora? Ako su posrijedi drugi donatori, OCD-ovima se može samo dati preporuka da uključe mlade u evaluaciju programa, no uvjetovati se ne može jer je u pitanju drugi donator. Osim toga, važno je razlikovati pojmove program i projekt!!</p> <p>Stranica 21.: Mjera 1.2.3. Osiguravanje uvjeta za održavanje neformalnih edukacija za mlade, aktivnost: Provoditi radionice za mlade za stjecanje različitih osobnih, poslovnih i društvenih vještina posebno one s naglaskom na nove vještine i nova znanja, digitalne i STEM vještine, ali i socijalne vještine Sama rečenica nije dobro strukturirana (potrebno je cijeli tekst lektorirati). Nije potrebno specificirati koje vrste radionica, one će se specificirati u Akcijskom planu, a na temelju potreba mladih.</p> <p>Stranica 22.: Cilj 2.1. Poticati mlade na aktivno uključivanje u zajednici – - Mjera 2.1.1. Osnivanje Centra za mlade Pula – Pola, aktivnost: Oblikovati model upravljanja Centrom za mlade, izraditi program rada i financijski plan. Indikator: Izrađen model upravljanja Centrom za mlade, program rada i financijski plan za 2026., Vrijeme provedbe 2024., 2025.</p> <p>Komentar: Ostvarenjem mjere 2.1.1. kroz njezine postavljene aktivnosti, rezultat će biti osnovan i otvoren Centar za mlade. Vrijeme oblikovanja</p>	<p>Ne prihvaća se primjedba u svezi navoda na stranici 18 (u primjedbi navedeno 19). Evaluacije će provoditi svi provoditelji programa, svatko u svojem djelokrugu. Pod financiranim aktivnostima misli se prvenstveno na aktivnosti financirane javnim (državnom, županijskog i lokalnog proračuna) i europskim sredstvima.</p> <p>Ne prihvaća se primjedba u svezi navoda na stranici 20 (u primjedbi navedeno 21). Nije potrebno lektorirati tekst. Poželjno je specificirati aktivnosti na koje se stavlja naglasak.</p> <p>Prihvaća se primjedba u svezi navoda na stranici 21 i 22 (u primjedbi navedeno 22) na način da su ujednačene informacije u svezi vremena provedbe aktivnosti u cijelom dokumentu a za aktivnost kreiranja „otvorenog“ kalendara događanja za mlade promijenjen je nositelj aktivnosti - Grad Pula - Pola / UO nadležan za mlade.</p>
--	--	--

modela upravljanja CZM-om je kroz 2024. i 2025. jer indikator kaže da će u tom periodu biti izrađen model upravljanja, program rada i financijski plan za 2026., što znači da će s radom CZM započeti u 2026. godini. No, u nastavku iste mjere, jest aktivnost Kreirati „otvoreni“ kalendar događanja za mlade čiji je nositelj te aktivnosti Centar za mlade i vrijeme provedbe u 2024. godini. I tako postoji još niz aktivnosti čiji je nositelj CZM i vrijeme provedbe je 2024./2025. Dakle, prva aktivnost u Cilju 2.1. kaže da će CZM započeti sa svojim programom u 2026. godini dok u ostatku LPM-a aktivnost će provoditi CZM u 2024. godini. Vrlo nejasno plasirane informacije. Hoće li u 2024. godini postojati CZM koji će provoditi aktivnosti koje su navedene u LPMu ili će se on dogoditi tek u 2026. godini? Kako god bilo, važno je ujednačiti informacije.

Isti Cilj i Mjera, - aktivnost: Osmisliti i provoditi mentorski program za mlade (educirati mentore koji će mlade mentorirati, te provoditi program mentoriranja mladih).

Komentar: aktivnost vrlo nejasna, educirat će se mentori koji će mentorirati mlade (za šta točno?) i provoditi program mentoriranja mladih??? Mentorski program za šta, u kojem smjeru mentoriranja mladih, hoće li se mlade mentorirati ili mlade naučiti kako biti mentor, no opet, za šta mentorski program? Indikator je vrlo ambiciozan, provodit će se 20 mentorskih programa u 3 godine? Pretpostavka je da se ne odnosi na radionicu jednu već program od niz radionica u trajanju od minimalno 2/3 mjeseca?

Mjera 2.1.2. Osiguravanje vanjskih prostora za mlade i unaprjeđenje postojećih, aktivnost: Osmisliti i pokrenuti „ulični“ rad s mladima. Indikator u 2024. godini a nositelji OCD-i.

Prihvaća se primjedba. Briše se aktivnost „Osmisliti i provoditi mentorski program za mlade (educirati mentore koji će mlade mentorirati, te provoditi program mentoriranja mladih)“.

Prihvaća se primjedba u svezi mjere 2.1.2. na način da je izmijenjeno vrijeme provedbe aktivnosti iz 2024. u 2026.

Komentar: U Istarskoj županiji ne postoji niti jedna udruga koja radi „ulični rad s mladima“ ili tzv. na engleskom jeziku Street youth work. U Hrvatskoj postoje udruge koje provode neke projekte koje se baziraju na street youth worku i detached youth worku (otvoreni rad s mladima, u prostorima/javnim mjestima gdje mladi osjećaju da „njima pripada“), no to su projekti u vrlo maloj mjeri. Poanta komentara jest, da je ne moguća misija u Puli razviti i pokrenuti ulični rad s mladima i to u godini koja je već započela. Naposljetku, potrebno je detektirati koje udruge provode rad s mladima (u užem ili širem smislu), te educirati osobe koje bi provodile ulični rad s mladima. Nakon čega bi se mogao razvijati program i provoditi. U Sloveniji se provodi ulični rad s mladima no financiran je djelomično iz lokalnog ili nacionalnog proračuna, stoga je lakše raditi na razvoju takvog programa. U ovom slučaju, OCD-i bi se morali isključivo osloniti na donatore, a što je onda pitanje kapaciteta organizacija koje bi bile uključene u ovu aktivnost. Odlična ideja, ne moguća misija u 2024. godini, na temelju našeg stručnog iskustva.

Mjera 2.1.5. Uključivanje mladih u zajednicu kroz kreiranje različitih aktivnosti zajedno s mladima, - aktivnost: Organizirati kreativne radionice za mlade o tome kako kreirati svoje projekte/aktivnosti; kako se aktivno uključiti u zajednicu

Komentar: Nije potrebno specificirati aktivnosti na ovaj način, no ako je i već učinjeno, u ovom tekstu su zapisane dvije različite aktivnosti: 1. kako pisati svoje projekte i 2. kako se aktivno uključiti u zajednicu. Kako pisati projekte je vrlo slična aktivnosti u Mjeri 3.3.2. (područje Kultura), gdje piše Educirati mlade o pisanju projekata i sudjelovanje na natjecajima u kulturi. Ovu navedenu aktivnost nositelj je Centar za mlade, dok prethodna aktivnost u 2.1.5. su OCD-i. Ne vidimo razliku između te dvije aktivnosti osim što se jedna odnosi općenito na aktivno sudjelovanje a druga na kulturu, no mlade se

Primjedba se djelomično prihvaća u dijelu koji se tiče indikatora aktivnosti na način da je smanjen broj radionica i sudionika. U pogledu ostaloga se primjedba ne prihvaća jer se radi o različitim područjima LMP-a.

može educirati kako pisati svoje projekte i planirati neovisno o kojem području se radi. Osim toga, indikator je prevelik za aktivnost 2.1.5. Navedeno je da će se održati 5 radionica za mlade godišnje za 50 sudionika (za 50 sudionika godišnje ili kroz 4 godine??). Ako govorimo o radionicama kako kreirati svoje projekte, nije dovoljno održati samo jednu radionicu jer mladi neće dobiti dovoljno znanja da samostalno pokrenu svoj projekt.

Sljedeća aktivnost u istoj mjeri: - Omogućiti provedbu aktivnosti u školskim prostorima kad nema nastave na način da ju mladi organiziraju

Komentar: Navedeno je da su nositelji aktivnosti OCD-i, no važno je da su tu i ustanove nositelji, s obzirom da se radi o tome da se provode aktivnosti u školskim prostorima. Udruge nemaju uvijek pristup školi i mogućnost „ulaksa kad žele“. Indikator je 3 programa godišnje, što je vrlo teško ostvarivo s obzirom da se udruge financiraju na temelju prijave na natječaj, te ukoliko dođe do toga da projekt ne prođe na natječaju, neće se isti niti provesti. Razmisliti o indikatoru te uključiti ustanove u nositelje jer bez njih niti ne može se realizirati!

Stranica 25: Mjera 3.1.2. Umrežavanje i međusektorska suradnja u području kulture,

- aktivnost: Učenje i implementacija primjera dobre prakse iz Hrvatske, Europske unije i Skandinavskih zemalja

Komentar: navedeno je da je indikator provedba 1 radionice za mlade što nije usklađeno s aktivnosti. Učenje o praksama rada u kulturi u RH i inozemstvu indikator bi bio studijski posjet ili međunarodni projekti te potom implementacija može biti provedba radionica naučenog.

Ne prihvaća se primjedba. Nositelji aktivnosti su OCD-i dok ustanove samo ustupaju prostor na korištenje te nije potrebno njih navoditi kao nositelje jer ne provode aktivnost.

Prihvaća se primjedba. Mijenja se indikator na način da isti sada glasi „*Ostvaren najmanje 1 studijski posjet za mlade godišnje za najmanje 5 sudionika.*“

	<p>- Aktivnost: Osigurati bolje informiranje škola o sadržaju kulturnih aktivnosti s ciljem poticanja mladih na uključivanje i sudjelovanje; indikator: 1 fizički posjet srednjim školama i 2 plakata u srednjim školama prije 3 glavna događanja: Noći muzeja, Međunarodnog dana mladih i Dan mladih IŽ</p> <p>Komentar: Indikator je nejasan, nepotrebno definiranje događaje, dovoljno je u Akcijskom planu definirati broj fizičkih susreta i koliko plakata sukladno događajima koja se događaju. Osim toga, ako je CZM nositelj aktivnosti, promovirat i informirat će se događaji koje CZM organizira – navedeni događaji su događaji koje organiziraju Muzeji (Noć Muzeja) i Savjeti mladih (Dan mladih IŽ).</p> <p>Stranica 26.: Mjera 3.3.1. Poticanje mladih na kulturno stvaralaštvo, aktivnost: Poticati osnivanje Kluba za mlade/Klub mladih u kojem su mladi kreatori i organizatori kulturnih sadržaja za mlade uz mentorsku podršku Komentar: Klub za mlade ne mora nužno organizirati samo kulturne sadržaje!!</p> <p>Stranica 27., Mjera 4.1.1. Jačanje kapaciteta organizacija, ustanova i osoba koje rade s mladima za rad s mladima,</p> <p>- Aktivnost Stvoriti mrežu organizacija koje se bave mladima unutar koje će organizacije moći dijeliti iskustva, stjecati nova znanja i evaluirati dosadašnji rad</p> <p>- Aktivnosti Organizirati lokalnu mrežu “Youth workera” i umrežiti ih sa sličnim mrežama u Hrvatskoj i Europi</p> <p>Komentar: Identična aktivnost.</p> <p>Stranica 29. Mjera 5.1.2. Stvaranje prilike i klime za integraciju mladih u EU, aktivnost Organizirati tečajeve stranih jezika za mlade- vršnjačko učenje.</p>	<p>Djelomično se prihvaća primjedba. Izmijenjeni se nositelji aktivnosti na način da su sada kao nositelji aktivnosti navedeni Grad Pula-Pola, Savjet mladih i Centar za mlade. U preostalom dijelu zadržan je indikator kako je prvotno naveden.</p> <p>Djelomično se prihvaća primjedba. Mijenja se nositelj aktivnosti. U navedenom području LPM-a klub će organizirati kulturne sadržaje.</p> <p>Ne prihvaća se primjedba. Aktivnost stvaranja mreže organizacija koje se bave mladima ne znači ujedno da je i organizirana mreža youth workera što znači da aktivnosti nisu identične.</p> <p>Ne prihvaća se primjedba. Učenjem stranih jezika mladi stječu mogućnost bolje međusobne komunikacije a time i bolje povezanost i pripadnosti EU.</p>
--	--	---

	<p>Komentar: Vršnjačke edukacije stranih jezika neće povećati osjećaj pripadnosti mladih u EU.</p> <p>Stranica 38., Mjera 8.1.1. Jačanje kapaciteta ključnih dionika u području zdravlja mladih, aktivnost Umrežavati i poticati na suradnju ključnih dionika u području zdravlja i zdravstvene zaštite mladih sa stručnim djelatnicima u odgojno obrazovnim ustanovama s ciljem razmjene informacija i kreiranja mehanizama i alata za informiranje mladih (poseban naglasak na preventivnim radnjama sa ciljem razvijanja i provedbe preventivnih programa u području prevencije ovisnosti, prevencije nasilja među s djecom i mladima, spolnog i reproduktivnog i zdravlja, zdrava prehrana...)</p> <p>Komentar: vrlo nejasno postavljena aktivnost</p>	<p>Ne prihvaća se primjedba. Aktivnost je zadana na način da obuhvaća široko postavljeno područje suradnje dionika u području zdravlja i zdravstvene zaštite mladih.</p>
--	--	--